

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា
National Bank of Cambodia

**ប្រកាស និង សារាចរណែនាំ សំរាប់អនុវត្តច្បាប់
ស្តីពី
គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ**

Prakas and Circulars relating
to the implementation of Law
on
Banking and Financial Institutions

ឆ្នាំ ២០០៤-២០០៥

ទំព័រទទេ - Blank Page

មាតិកា

ទំព័រ

- ១ - សារាចរណែនាំស្តីពីឥណទានមិនដំណើរការ សិវិធានធននិងកិច្ចបញ្ជីកាគណនេយ្យការប្រាក់
 - Circular on non performing Loans provision an interest account

- ២ - ប្រកាសស្តីពីការផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ
 - Prakas on annual audit of financial statements of banks and Financial Institutions

- ៣ - ប្រកាសស្តីពីសោហ៊ុយអាជ្ញាប័ណ្ណរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
 - Prakas on License fees for Banks and Financial Institutions

- ៤ - ប្រកាសស្តីពីវិសោធនកម្មលើប្រកាសស្តីពីអនុបាតសាធនភាព
 - Prakas on Amendment of Prakas Relating to the Banks Solvency Ratio.

- ៥ - ប្រកាសស្តីពីវិសោធនកម្មលើប្រកាសស្តីពីសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
 - Prakas on Amendment of Prakas of Relating to Liquidity for Banks and Financial Institutions

- ៦ - សារាចរណែនាំស្តីពីការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់និងសិវិធានធនចំពោះឥណទានសង់រំលោះ
 - Circular on Installment Loans Classification and Provision

- ៧ - សារាចរណែនាំស្តីពីការរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រួតពិនិត្យតម្លាភាពនៅតាមគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
 - Circular on requirement for bank and Finance Institutions to have a system of checks and on requirement for bank and Financial Institutions to have a system of checks and balances .

- ៨ - សារាចរណែនាំស្តីពីការអនុវត្តន៍គណនេយ្យកម្មវិធីប័ណ្ណច្រើនប្រភេទតាមប្លង់គណនីឯកភាព
 - Circular on Multi currency accounting following implementation of uniform Chart of Accounts.

- ៩ - ប្រកាសស្តីពីគោលនយោបាយឥណទាន និងវិធានសិទ្ធិអំណាចផ្តល់ឥណទាន
 - Prakas on Loan Policies Procedures and Lending Authority

- ១០ - សារាចរណែនាំស្តីពីការជ្រើសរើសស្នងការគណនីឯករាជ្យសំរាប់ធ្វើសវនកម្ម
ប្រចាំឆ្នាំរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
 - Circular on the selection of independent Auditors by banks and Financial Institutions.

- ១១ - ប្រកាសស្តីពីវិសោធនកម្មលើប្រកាសស្តីពីវិធានបទដ្ឋានសំរាប់សកម្មភាព
កែតម្រូវបន្ទាន់ចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
 - Prakas on Amendment of Prakas Standardized Procedure for Prompt Corrective Action for Banking and Financial Institutions

សារាចរណែនាំ

ស្តីពី

ឥណទានមិនដំណើរការ សំវិធានបង

និងកិច្ចបញ្ជីគណនេយ្យការប្រាក់

ធនាគារពាណិជ្ជទាំងអស់ត្រូវអនុវត្តតាមខ្លឹមសារនៃប្រកាសទាក់ទងដល់ឥណទានមិនដំណើរការ និងកិច្ចបញ្ជីគណនេយ្យការប្រាក់ ដូចខាងក្រោម៖

១- ប្រកាសលេខ ៧៧.០០-៥១ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០បានចែងថា ឥណទានមិនដំណើរការត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាបីប្រភេទ យោងតាមការទូទាត់សងយឺតយ៉ាវ មានដូចខាងក្រោម៖

- បំណុលក្រោមស្តង់ដារ បើឥណទានហួសកាលកំណត់សងលើសពី ៩០ថ្ងៃ
- បំណុលសង្ស័យ បើឥណទានហួសកាលកំណត់សងលើសពី ១៨០ថ្ងៃ
- បំណុលបាត់បង់ បើឥណទានហួសកាលកំណត់សងលើសពី ៣៦០ថ្ងៃ

ប្រកាសនេះក៏បានចែងផងដែរថា ការប្រាក់លើឥណទានមិនដំណើរការ^១ ជានិច្ចកាលត្រូវកត់ត្រាជាការប្រាក់ដែលបានព្យួរ ហើយមិនត្រូវកត់ត្រាជាគណនីចំណូលការប្រាក់ទេ ។

២- ប្រកាសលេខ៧៧.០២-១៤៥ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០២(វិសោធនកម្មប្រកាស៧៧.០០-៥១) ស្តីពីចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាននិងសវិធានបងចំពោះបំណុលបាត់បង់និងសង្ស័យបានចែងថា កំរិតអប្បបរមាចាំបាច់សំរាប់ធ្វើសវិធានបងជាក់លាក់ត្រូវស្របទៅតាមការចាត់ថ្នាក់ឥណទាន ដូចខាងក្រោម៖

- បំណុលក្រោមស្តង់ដារ ១០%
- បំណុលសង្ស័យ ៣០%
- បំណុលបាត់បង់ ១០០%

^១ ឥណទានមិនដំណើរការរួមមាន៖ ឥណទានក្រោមស្តង់ដារ ឥណទានសង្ស័យ និងឥណទានបាត់បង់

ជាក់ស្តែង ប្រសិនបើមានហានិភ័យ កំរិតសវីធានធនកាន់តែខ្ពស់ កំរិតសវីធានធនត្រូវកែតម្រូវទៅតាមកំរិត ហានិភ័យ ។ ឧទាហរណ៍ បើអតិថិជនម្នាក់ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់នៅក្នុងប្រភេទស្តង់ដារ ហើយស្រាប់តែត្រូវបានប្រកាស បន្ទាន់ថាក្រុមធននិងគ្មានវត្ថុបញ្ចាំ ហើយទោះជាមានការទូទាត់សងយឺតពេលក៏ដោយ ឥណទាននោះត្រូវចាត់ថ្នាក់ ភ្លាមជាឥណទានបាត់បង់ និងត្រូវធ្វើសវីធានធន១០០% ។

ប្រកាសខាងលើនិងសារាចរណែនាំជាបន្តបន្ទាប់នេះ ជាកំរិតអប្បបរមាដែលធនាគារពាណិជ្ជត្រូវតែគោរពតាម ក្នុងការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាននិងសវីធានធនសំរាប់ឥណទានមិនដំណើរការ ។ ប្រសិនបើចាំបាច់ធនាគារពាណិជ្ជណា ក៏អាចអនុវត្តតិរិះរឹងជាងនេះ ។

- ៣- គ្រប់ធនាគារទាំងអស់ត្រូវប្រើប្រាស់គណនីដែលមាននៅក្នុងប្លង់គណនីឯកភាព ។
- ៤- មានប្រតិបត្តិការមួយចំនួន មិនស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់ដណ្តប់នៃបទបញ្ជាបច្ចុប្បន្ន ។ សារាចរណែនាំនេះ មានគោលបំណងផ្តល់ការណែនាំដល់ធនាគារពាណិជ្ជ ក្នុងការអនុវត្តនីតិវិធីបញ្ជីកាតណេយ្យលើ ប្រតិបត្តិការ ជាក់លាក់មួយចំនួនដោយឡែក៖
 - ការចាត់ថ្នាក់ឥណទានវិបាករូបនីជាឥណទានមិនដំណើរការ
 - ការផ្ទេរឥណទាននិងឥណទានវិបាករូបនីពីឥណទានមិនដំណើរការទៅជាឥណទានស្តង់ដារ
 - ការទូទាត់សងវិញមួយផ្នែក
 - កិច្ចបញ្ជីការគណនេយ្យការប្រាក់
 - កិច្ចបញ្ជីការគណនេយ្យឥណទានដែលបានរៀបចំឡើងវិញថ្មី(Restructure loans)

ការចាត់ថ្នាក់ឥណទានវិបាករូបនីជាឥណទានមិនដំណើរការ

ឥណទានវិបាករូបនីត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានមិនដំណើរការ ស្របតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដូចឥណទានធម្មតាដែរ ។ ក្នុងករណីនេះ កាលបរិច្ឆេទនៃការទូទាត់សងយឺតត្រូវបានកំណត់នៅពេលគណនីមានសមតុល្យលើសពីកំរិតបន្ទាត់ឥណទាន ដែលបានអនុម័ត ។

ឥណទានវិបាករូបនីត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានមិនដំណើរការ ទោះបីការរំលោភលើកំរិតបន្ទាត់ឥណទានដែល បានអនុម័តបណ្តាលមកពីការប្រាក់បង្កក៏ដោយ ។ ក្នុងករណីប្រើប្រាស់លើស ទោះដោយសារការកាត់បន្ថយ ឬការលុប ចោលកំរិតបន្ទាត់ឥណទាន ឥណទានវិបាករូបនីនៅតែចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានមិនដំណើរការ ។

ទោះជាការប្រើប្រាស់លើសកំរិតបន្ទាត់ឥណទានដោយសារមូលហេតុណាក៏ដោយ នៅពេលកំរិតអនុម័តត្រូវបាន រំលោភភ្លាម ឥណទានវិបាករូបនីត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានមិនដំណើរការភ្លាមៗដែរ ។

ជាមួយ ឥណទានវិបាករូបនីត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ ដូចខាងក្រោម :

- បំណុលក្រោមស្តង់ដារ ប្រសិនបើការដកលើសកំរិតអនុម័តច្រើនជាង ៩០ ថ្ងៃ
- បំណុលសង្ស័យ ប្រសិនបើការដកលើសកំរិតអនុម័តច្រើនជាង ១៨០ ថ្ងៃ

• បំណុលបាត់បង់ ប្រសិនបើការដកលើសកិរតអនុម័តច្រើនជាង ៣៦០ថ្ងៃ
នៅពេលដែលឥណទានឬឥណទានវិបាករូបនីយកម្មរបស់អតិថិជនមួយ ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានមិនដំណើរ
ការ ឥណទានផ្សេងទៀតដែលផ្តល់ទៅកាន់អតិថិជននោះដូចជា សក្ខីប័ត្រជំនឿទុកចិត្ត(Trust Receipt)រូបិយណ័ត្តិ
(Bill of Exchange) ។ល ។នឹងត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានមិនដំណើរការផងដែរ ។

**ការផ្ទេរឥណទាន(និងឥណទានវិបាករូបនីយកម្ម)ពីឥណទានមិនដំណើរការ ទៅជាឥណទាន
ស្តង់ដារ(និងឥណទានវិបាករូបនីយកម្ម)**

១-ឥណទានមិនដំណើរការអាចត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានស្តង់ដារឡើងវិញ នៅពេលបានបំណេញ
លក្ខខណ្ឌ ដូចខាងក្រោម :

- ឥណទានមិនធ្លាប់បានរៀបចំឡើងវិញ លក្ខណៈរបស់ឥណទានមិនប្រែប្រួល(ជាពិសេសសមតុល្យដក់សល់
អត្រាការប្រាក់ រយៈពេលចំនួនសងរំលោះ ។ល ។
- បំណុលមិនទាន់ទូទាត់ (អាចជាការប្រាក់ ឬប្រាក់ដើម ឬទាំងការប្រាក់និងប្រាក់ដើម) ត្រូវបានទូទាត់សង
វិញគ្រប់ចំនួនទាំងអស់
- បន្ទាប់ពីការទូទាត់សងបំណុល ឥណទានត្រូវបានទូទាត់សងវិញជាធម្មតាក្នុងរយៈពេល៣ខែជាបន្តបន្ទាប់
(ការប្រាក់និងដើមទុន)
- បំណុលមិនទាន់បានទូទាត់ដោយឥណទានថ្មី កំណើនណាមួយនៃកិរតអនុម័តលើឥណទានវិបាករូបនី
ដែលបានផ្តល់ទៅអោយអតិថិជន ឬសម្ព័ន្ធព្យាទិ ។

២-ឥណទានវិបាករូបនីយកម្មមិនដំណើរការ អាចត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានវិបាករូបនីយកម្មស្តង់ដារឡើងវិញ នៅ
ពេលបានបំពេញលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម:

- ឥណទានវិបាករូបនីយកម្មដោយរាប់បញ្ចូលការប្រាក់ហួសកាលកំណត់ទាំងអស់ ដែលត្រូវបំបែកស្ថិតក្នុង
កិរតឥណទានដែលបានអនុម័តក្នុងរយៈពេលបីខែជាប់ៗគ្នា
- គ្មានការប្រាស់ផ្លាស់ប្តូរលក្ខខណ្ឌ ជាពិសេសនៅលើកិរតអនុម័តឥណទានជាក់លាក់និងអត្រាការប្រាក់ ។
ក្នុងករណីនេះ ឥណទានវិបាករូបនីយកម្មត្រូវបានចាត់ទុកថាបានរៀបចំឡើងវិញ ។

នៅពេលដែលឥណទានវិបាករូបនីយកម្មត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាមិនដំណើរការ ធនាគារពាណិជ្ជមិនត្រូវបានអនុញ្ញាត
អោយបង្កើនកិរតបន្ទាត់ឥណទាន លុះត្រាតែសកម្មភាពប្រតិបត្តិការរបស់អតិថិជនបានកើនឡើង ។

ការទូទាត់សងវិញមួយផ្នែក

ពេលបានទទួលមួយផ្នែកនៃសំណង ការកាត់ត្រាត្រូវអនុវត្តតាមលំដាប់ដោយ :

- ទទួលស្គាល់ជាចំណូលការប្រាក់(មុនពេលចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានមិនដំណើរការ) ប៉ុន្តែមិនទាន់បានប្រមូល
- ទទួលស្គាល់ជាចំណូលការប្រាក់ដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាការប្រាក់ត្រូវព្យួរ
- ប្រាក់ដើម

ចំពោះប្រភេទនិមួយៗខាងលើនេះ ការទូទាត់ត្រូវសងត្រូវតែបានអនុវត្តទៅតាមអាទិភាពនៃបំណុលដែលមិនទូទាត់យូរជាងគេ ។

ដរាបណាបំណុលមិនត្រូវបានទូទាត់ទាំងស្រុងនោះ ឥណទាននៅតែត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានមិនដំណើរការ ។

កិច្ចបញ្ជីការគណនេយ្យការប្រាក់

ការប្រាក់ពីឥណទានមិនដំណើរការនិងឥណទានវិបាករូបនី ត្រូវកត់ត្រាអោយស្របតាមវិធីសាស្ត្របង្កការប្រាក់ ។ រឿងរាល់ថ្ងៃ ធនាគារត្រូវគណនានិងកត់ត្រាការប្រាក់ដែលនឹងត្រូវទូទាត់សងដោយអតិថិជន ។ ការប្រាក់ត្រូវទទួលស្គាល់ ជាប្រាក់ដំណូល ហើយត្រូវកត់ត្រាឥណទាននៃគណនីបង្កការប្រាក់ (គណនីលេខ ២៣០ ០០០ ទៅដល់ ២៣២ ៦៣៩) ។ ពេលដែលការប្រាក់ត្រូវបានទូទាត់សងពិតប្រាកដ គណនីការប្រាក់បង្កត្រូវកត់ត្រាបញ្ឈប់សមកវិញ ។

នៅពេលដែលឥណទានឬឥណទានវិបាករូបនីណាមួយត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាមិនដំណើរការ ការប្រាក់ដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាប្រាក់ចំណូលទៀតហើយ ប៉ុន្តែត្រូវកត់ត្រាជាការប្រាក់ត្រូវព្យួរ ។ ដូច្នោះ ទោះក្នុងករណីណាក៏ដោយនៅពេលដែលឥណទានឬឥណទានវិបាករូបនីត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាមិនដំណើរការ ការប្រាក់មិនត្រូវកត់ត្រាជាចំណូលឡើយ ។

ការប្រាក់ដែលបានបង្ក ហើយដែលបានទទួលស្គាល់ជាប្រាក់ចំណូលមុនពេលឥណទានឬឥណទានវិបាករូបនីត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាមិនដំណើរការ ហើយនៅតែចាត់ថ្នាក់ជាការប្រាក់បង្កដែល មិនត្រូវកត់ត្រាបង្ករចេញពីចំណូលឡើយ ។ ការប្រាក់បង្កទាំងនេះត្រូវធ្វើសវិធានធនទាំងស្រុង ។

នៅពេលដែលឥណទានត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាមិនដំណើរការ ការប្រាក់អាចត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាចំណូល តែនៅពេលការប្រាក់បានទូទាត់សងជាក់ស្តែង ហើយការប្រាក់នោះមិនត្រូវបានទូទាត់សងដោយការបង្កើនឥណទានវិបាករូបនីឬឥណទានថ្មីណាមួយឡើយ ។ តាមពិត កិច្ចបញ្ជីការគណនេយ្យការប្រាក់នៃឥណទានមិនដំណើរការត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្អែកតាមមូលដ្ឋានសាច់ប្រាក់ ហើយមិនតាមមូលដ្ឋានបង្កឡើយ ។

កិច្ចបញ្ជីការគណនេយ្យលើឥណទានវិបាករូបនី និងឥណទានដែលបានរៀបចំឡើងវិញ

ឥណទានត្រូវបានកំណត់ថាបានរៀបចំឡើងវិញ នៅពេលដែលសមាសភាគឥណទានណាមួយយ៉ាងតិចបំផុតត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរដូចជា ប្រាក់ដើម អត្រាការប្រាក់ កាលកំណត់សង រយៈពេលការសងរំលោះ ។

ឥណទានត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាឥណទានដំណើរការមុនពេលរៀបចំឡើងវិញ

ប្រសិនបើមុនពេលរៀបចំឡើងវិញ ឥណទានត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាដំណើរការ បរិមាណឥណទានមិនទាន់ទូទាត់នៅតែចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានដំណើរការដែលក្រោយពិធានរៀបចំឡើងវិញ ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើឥណទាននេះមិនបានទូទាត់សងតិចជាង ៩០ ថ្ងៃ ចំណុចចាប់ផ្តើមសំរាប់ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់នៃឥណទានដែលបានរៀបចំឡើងវិញ និងត្រូវគិតចាប់ពីពេលមិនទូទាត់សងនៃឥណទានដើម ។ ឥណទានដែលបានរៀបចំឡើងវិញត្រូវបានចាត់ទុកថាមិនដំណើរការ នៅពេលសរុបនៃពេលវេលាមុននិងក្រោយការរៀបចំឡើងវិញ ឥណទានមិនបានទូទាត់សង ៩០ ថ្ងៃ ឬច្រើនជាងនេះ ។

នៅពេលឥណទានត្រូវបានរៀបចំឡើងវិញ ឥណទានថ្មីត្រូវចាត់ទុកជាឥណទានមិនដំណើរការទៅតាមលក្ខខណ្ឌ

ដូចខាងក្រោម ។ វិធីសាស្ត្រដូចគ្នាត្រូវប្រើប្រាស់សំរាប់ចាត់ថ្នាក់ឥណទានជាឥណទានសង្ស័យនិងឥណទានបាត់បង់ ។ រយៈពេលមិនបានទូទាត់សង ចំណុចចាប់ផ្តើមជាឥណទានមិនដំណើរការ ឥណទាននៅពេលរៀបចំឡើងវិញ សំរាប់ឥណទានដែលបានរៀបចំឡើងវិញ (Rescheduled)

(ចំនួនថ្ងៃ)	(ចំនួនថ្ងៃ)
0	គ្មាន (ឥណទានស្តង់ដារ)
២០	៧០
៤០	៥០
៩០	ជាបន្ទាន់

ឥណទានត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាឥណទានមិនដំណើរការមុនពេលរៀបចំឡើងវិញ

ប្រសិនបើមុនពេលរៀបចំឡើងវិញ ឥណទានត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាមិនដំណើរការ បរិមាណឥណទានមិនទាន់ទូទាត់និងនៅតែចាត់ថ្នាក់ថាមិនដំណើរការក្នុងរយៈពេលយ៉ាងតិចបំផុតបីខែជាបន្តបន្ទាប់ ។ ក្រោយរយៈពេលនេះ ប្រសិនបើបរិមាណជំពាក់ដោយអតិថិជនបានទូទាត់សងជាធម្មតា ទៅតាមលក្ខខណ្ឌនៃឥណទានដែលបានរៀបចំឡើងវិញនោះ ឥណទាននឹងត្រូវចាត់ទុកថាជាឥណទានដំណើរការ ។ ដោយឡែក ប្រាក់ដើមនិងការប្រាក់ត្រូវតែទទួលបានការទូទាត់សងជាធម្មតាទៅតាមកាលកំណត់សង ។

ឥណទានដែលបានរៀបចំឡើងវិញដោយលក្ខខណ្ឌមិនធម្មតា

ឥណទានដែលបានរៀបចំឡើងវិញទៅតាមលក្ខខណ្ឌធម្មតា(ជាពិសេសអត្រាការប្រាក់និងរយៈពេល) ។ ឥណទាននឹងចាត់ថ្នាក់ថាមិនធម្មតា ប្រសិនបើឥណទានមិនមានលក្ខណៈសមស្របតាមលក្ខខណ្ឌទីផ្សារបច្ចុប្បន្ន ឬប្រសិនបើឥណទានមិនបង្ហាញភាពធម្មតាមួយ ។

ប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌនៃឥណទានដែលបានផ្តល់ជាថ្មីមិនធម្មតា ធនាគារពាណិជ្ជត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានទៅធនាគារជាតិ នៃកម្ពុជា ។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាអាចដាក់ចេញនូវលក្ខខណ្ឌមួយចំនួន(ដូចជាការអនុញ្ញាតពិសេស) សំរាប់ការអនុញ្ញាតអោយមានការរៀបចំឡើងវិញ ។

នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ

ហត្ថលេខា

ចំលងជូន៖

- គ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- កាលប្បវត្តិ / ឯកសារ

ជាន់ ហួរ តិម វ៉ាដា

B 7.01-01 CIR.

**CIRCULAR
ON
NON-PERFORMING LOANS, PROVISIONS
AND INTERESTS ACCOUNTING**

Commercial Banks must apply the following regulation for non-performing loans and interests accounting.

1- Prakas B7.00-51 from February 17, 2000 specifies that non-performing loans must be classified in three categories according to the late payments:

- Substandard, if past due is more than 90 days
- Doubtful, if past due is more than 180 days
- Loss, if past due is more than 360 days

This parkas specifies too that interest on non-performing loans¹ must always be recorded as interest in suspense and not as interest income.

2- Prakas B7.02-145 from June 7, 2002 (amending parkas B7.00-51) on classification and provisioning for bad and doubtful debts specifies the minimum mandatory level of specific provisioning depending on the classification concerned.

- Substandard : 10 %
- Doubtful : 30 %
- Loss : 100 %

Obviously, if the risk is higher, provision must be adjusted to the risk. For instance, if a borrower classified as standard is suddenly declared bankrupt and there is no collateral, whatever the late payment, loan must be immediately classified as loss and provision must be 100%.

The above parkas and the following guidelines are the minimum that commercial banks must observe in respect of classification of loans and provision for non-performing loans. If necessary, any commercial bank can be more stringent.

3. Banks must use the accounts provided for by the uniform chart of accounts.

4- It has appeared that some transactions are not covered by the current regulation. This circular is intended to give the commercial banks instructions for accounting some specific transactions and in particular:

- Classification of overdrafts as non-performing
- Transfer of loans and overdrafts from non performing loans to standard loans
- Partial repayments
- Interest accounting
- Restructured loans accounting

¹ Non performing loans include: substandard, doubtful and loss loans

CLASSIFICATION OF OVERDRAFTS AS NON-PERFORMING

An overdraft must be classified as a non-performing overdraft according to the same criteria as a loan is. But in this case the date of late payments are once the account is in excess of the approved limit.

An overdraft must be classified as a non-performing overdraft, even if the breach of the approved limit is a result of the accrual of interests. In the case of the breach is due to any reduction-or cancellation- of the limit, the overdraft must also be regarded as non-performing.

Whatever the grounds of an excess, as soon as the approved limit is breached, overdraft must be classified as non-performing.

In conclusion, overdrafts must be classified as following:

- Substandard, if excess of approval limit is more than 90 days
- Doubtful, if excess of approval limit is more than 180 days
- Loss, if excess of approved limit is more than 360 days

When a loan or an overdraft to a customer is classified as non-performing, all other loans to that customer for trust receipts, bills of exchange etc. will have to be classified as non-performing.

TRANSFER OF LOAN (AND OVERDRAFT) FROM NON-PERFORMING LOANS TO STANDARD LOANS (AND OVERDRAFT)

1. A non-performing loan may be reclassified as a standard loan when the following conditions are fulfilled:

- The loan has not been restructured; specifications of the loans must be unchanged (in particular, outstanding, interest rate, length, amount of installments...);
- All the arrears (be it either interest or principal, or both interests and principal) are fully settled;
- After settlement of arrears, loan has been normally repaid during three consecutive months (interest and capital);
- Arrears have not been paid by a new loan, an increase of approved limit on an overdraft granted to the customer or to a related party.

2. A non-performing overdraft may be reclassified as a standard overdraft when the following conditions are fulfilled:

- The overdraft, including all the past due interest, reverts within the approved limits for at least 3 months consecutively;
- There is no change in the conditions and in particular approved limits and interests rates. In this case, it must be regarded as a restructured overdraft (ef.below).

When an overdraft has been classified as non-performing, the commercial banks will not be allowed to increase the approved limits, unless it is justified by an increase of the customer activity.

PARTIAL REPAYMENTS

When a partial payment is received, it must be posted in the following order:

- Interest recognized as an income (before classification as a non-performing loan) but not collected;
- Interest not recognized as an income and classified as an interest in suspense;
- Principal.

For each one of these categories, payment must be applied by priority on the eldest arrears.

As indicated above, as long as all the arrears have not been fully paid, loan must be classified as a non-performing loan.

INTEREST ACCOUNTING

Interest on performing loans and overdraft must be posted according to the accrual interest method. On a daily basis, banks must reckon and post the interest to be paid by the customers; they are recognized as an income and are posted on the debit side of an accrual interest account (account number 230 000 to 232 639). When interest is actually paid, accrual interest accounts are reversed.

When a loan-or an overdraft - is classified as non-performing, interests are no longer classified as an income but only as interests in suspense. So in any case, once a loan or an overdraft is classified as non-performing, interest cannot be reckoned as an income.

Interest accrued and recognized as an income prior to the loan-or overdraft-classification as non-performing and still classified as accrual interests are not reversed out of the income. They must be immediately fully provisioned.

Once a loan is classified as non-performing, interests may be only recognized as an income when they are actually paid; obviously they cannot be paid by increasing an overdraft or by a new loan. In fact accounting on interest on non-performing loan is made on a cash basis and not on an accrual basis.

RESTRUCTURED LOANS AND OVERDRAFT ACCOUNTING

A loan is restructured, when at least one of the following components of a loan is changed: principal, interest rate, maturity date, tenor and installment.

Loan classified as performing before restructuring

If before restructuring, loan classified as performing, the outstanding amount is still classified as a performing loan after restructuring. But if this loan had been in default for less than 90 days, the starting point for possible classification of the restructured loan will be the beginning of the period of default of the original loan. A restructured loan will be classified as non-performing when; in the aggregate period of time before and after restructuring the account is in arrears 90 days or more.

When a loan is restructured, the new loan must be classified as non-performing in the following manner. The same method is used to classify the loan as doubtful or loss.

Period of default of original loan when rescheduling (number of days)	Starting point as NPL for rescheduled loan (number of days)
0	NO (standard loan)
20	70
40	50
90	Immediate

Loan classified as non-performing before restructuring

If before restructuring, loan was classified as non-performing, the outstanding amount will be still classified as non-performing during at least the following three months; after this period,

and if all the amounts due by the customers have been normally paid in accordance with the conditions of the restructured loan, then it will be classified as performing. In particular, principal and interests must have been regularly paid on due date.

Loan restructured with abnormal conditions

Loans must be restructured with normal terms (in particular of rate and tenor). They are abnormal if they do not fit the current terms of market, or if they are not allowed to show a normal margin.

If the terms of restructured loans are abnormal, commercial banks must submit them to NBC. NBC could impose some conditions (as a special allowance for instance) for allowing such a restructuring.

Phnom Penh, November 08, 2004
Bank Supervision Department
Signed: Phan Ho and Kim vada

CC: - All banking and financial institutions
- File

ឆ្នាំ០៤- ២០៤ ប្រក.

ប្រកាស

ស្តីពី

ការផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ

ទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១១៩៩/ ១៣ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៤/២៤៤ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំង **ឯកឧត្តម ជា ចាន់តុ** ជាអគ្គទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- យោងតាមស្ថាវត្ថិនៃអង្គប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាថ្ងៃទី២៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤ ។

សំ រ ប

ប្រការ ១ .~

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលបានធ្វើនិងបញ្ជាក់ដោយសវនកម្មប្រចាំឆ្នាំ ហើយផ្ញើមកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាអោយបានមុនថ្ងៃទី៣១ ខែមីនានៃឆ្នាំប្រតិទិននិមួយៗ។ ស្នងការគណនីឯករាជ្យប្រតិស្រុតត្រូវធ្វើសវនកម្ម និងផ្តល់មតិយោបល់លើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ប្រការ ២ .~

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយសវនកម្មស្របតាមខ្លឹមសារដូចមានចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

ប្រការ ៣ .~

របាយការណ៍និងគណនីដែលត្រូវចេញផ្សាយដូចមានក្នុងគោលការណ៍ណែនាំ ត្រូវចាប់ផ្តើមពីឆ្នាំ ២០០៥នេះតទៅ ហើយមិនត្រូវយឺតជាងថ្ងៃទី៣០ ខែមិថុនានៃឆ្នាំប្រតិទិននីមួយៗ។ របាយការណ៍ និងគណនីដែលបានចេញផ្សាយត្រូវផ្តល់ជូនអតិថិជននិងសាធារណជន ។

ប្រការ ៤ .~

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុដែលមិនបានអនុវត្តតាមបទបញ្ជានេះ ត្រូវទទួលរងការផាកពិន័យស្របតាមមាត្រា៥២នៃច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ប្រការ ៥ .~

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា គ្រប់នាយកដ្ឋាន អង្គភាពគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្រោមឱវាទ និងក្រោមអាណាព្យាបាល ធនាគារ ជាតិកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ។

ប្រការ ៦ .~

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤

ទេសវាភិបាល

ហត្ថលេខានិងត្រា : **ជាំ ចាន់ត្យ**

អន្តរាគមន៍

- ដូចប្រការ ៤ "ដើម្បីអនុវត្ត"
- កាលប្បវត្តិ
- ឯកសារ

បង្គាប់ប្រញូន

- គ្រប់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី "ដើម្បីជ្រាបជាព័ត៌មាន"
- នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី "ដើម្បីចុះក្នុងរាជកិច្ច"

B7.04-204 Prorkor

PRAKAS
ON
ANNUAL AUDIT OF FINANCIAL STATEMENT
OF BANKS AND FINANCIAL INSTITUTIONS

The Governor of the National Bank of Cambodia

- With reference to the Constitution of the Kingdom of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/0196/27 of January 26, 1996 promulgating the Law on the organization and conduct of the National Bank of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/1199/13 of November 18, 1999 promulgating the Law on Banking and Financial Institutions;
- With reference to the Royal Decree NS/RKT/0904/244 of September 07, 2004 on the appointment of His Excellency Chea Chanto as Governor of the National Bank of Cambodia;
- Pursuant to the spirit of the meeting of the senior officials of the National Bank of Cambodia on 28 December 2004.

DECIDES

Article 1.

Bank and Financial Institutions are required to produce annual audit financial statements and submit to National Bank of Cambodia no later than 31 March of each calendar year. Authorized external auditors are required to audit and give an opinion on financial statements of Bank and Financial Institutions.

Article 2.

Bank and Financial Institutions must produce their annual financial reports to be audited in accordance to the appendixes attached.

Article 3.

Report and accounts stipulated as per attached guideline shall be published starting from 2005 and must be no later than June 30 of each calendar year. Published report and accounts shall be readily available to customers and the public.

Article 4.

Bank and Financial Institutions that are not compliant with this regulation will be penalized according to article 52 of the Law on Banking and Financial Institutions.

Article 5.

The Direction General, the Secretariat General, the Inspection General, the Cashier General, all Departments of the National Bank of Cambodia, and all Banks and Financial Institutions, and the Representative Offices of foreign banks under the National Banks of Cambodia's supervisory authority shall strictly implement this Prakas.

Article 6.-

This Prakas shall have effect from the signing date.

Phnom Penh, 29 December, 2004

The Governor
Signed and sealed: Chea Chanto

cc: - The member of the Board of Directors
- The parties concerned as stated in Article 4
- File
- CM "for info."
- Administration
- Department of CM
"for publication in the National Gazette"

៨៧.០៤- ២០៥ ប្រក.

ប្រកាស

ស្តីពី

សេវាហិរញ្ញវត្ថុអាជ្ញាប័ណ្ណរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ

ទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១១៩៩/ ១៣ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៤/២៤៤ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំង **ឯកឧត្តម ជា ចាន់តុ** ជាអគ្គទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- យោងតាមស្មារតីអង្គប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា នៅថ្ងៃទី២៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤ ។

សំ រេ ប

ប្រការ ១ .~

កំណត់សោហ៊ុយអាជ្ញាប័ណ្ណសំរាប់ប្រកបមុខរបរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងការិយាល័យតំណាង តាមប្រការជាបន្តបន្ទាប់ ដូចខាងក្រោម ។

ប្រការ ២ .~

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនិងការិយាល័យតំណាង ត្រូវបង់សោហ៊ុយអាជ្ញាប័ណ្ណ ប្រចាំឆ្នាំនៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដូចខាងក្រោម ÷

ក- ធនាគារពាណិជ្ជ :

- ១- ទីស្នាក់ការកណ្តាល : ៧០.០០០.០០០ រៀល
- ២- សាខាខេត្ត-ក្រុងទី ៧ ចុះ : ៥៦.០០០.០០០ រៀល ក្នុងមួយសាខា
- ៣- សាខាទី ៨ ឡើង : ២០.០០០.០០០ រៀល ក្នុងមួយសាខា
- ៤- សាខាស្រុក : ១.០០០.០០០ រៀល ក្នុងមួយសាខា

ខ- ធនាគារឯកទេស:

- ១- ទិស្នាក់ការកណ្តាល : ១០.០០០.០០០រៀល
- ២- សាខាខេត្ត-ក្រុងទី ៧ ចុះ : ៨.០០០.០០០រៀល ក្នុងមួយសាខា
- ៣- សាខាទី ៨ ឡើង : ៥.០០០.០០០ រៀល ក្នុងមួយសាខា

គ- គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ : ១.០០០.០០០រៀល

ឃ- ការិយាល័យតំណាងធនាគារបរទេស : ៧០.០០០.០០០រៀល ។

ប្រការ ៣ .~

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងការិយាល័យតំណាងដែលបើកទិស្នាក់ការកណ្តាល ឬសាខា នៅក្នុងរដ្ឋ ត្រូវបង់សោហ៊ុយអាជ្ញាប័ណ្ណ ដូចខាងក្រោម ៖

- ក្នុងត្រីមាសទីមួយ : ត្រូវបង់ពេញមួយឆ្នាំ
- ក្នុងត្រីមាសទីពីរ : ត្រូវបង់បីត្រីមាស
- ក្នុងត្រីមាសទីបី : ត្រូវបង់ពីរត្រីមាស
- ក្នុងត្រីមាសទីបួន : ត្រូវបង់មួយត្រីមាស

ប្រការ ៤ .~

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា គ្រប់នាយកដ្ឋាន អង្គភាព គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្រោមឱវាទ និងក្រោមអាណាព្យាបាលធនាគារជាតិ នៃកម្ពុជា ត្រូវ អនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ។

ប្រការ ៥ .~

ប្រកាសទាំងឡាយពីមុនដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយនឹងប្រកាសនេះ ត្រូវចាត់ទុកជា និរាករណ៍ ។

ប្រការ ៦ .~

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤

លោកស្រី ហត្ថលេខានិងត្រា :

ហត្ថលេខានិងត្រា : ថា ចាន់តុ

អនុលោមនូវ

- ដូចប្រការ៤ ដើម្បីអនុវត្ត
- កាលប្បវត្តិ
- ឯកសារ

បង្គាប់ដល់

- គ្រប់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ដើម្បីជ្រាបជាព័ត៌មាន
- នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ដើម្បីចុះក្នុងរាជកិច្ច

B7.04-205 Prorkor

PRAKAS
ON
LICENSE FEES FOR BANKS AND
FINANCIAL INSTITUTIONS

The Governor of the National Bank of Cambodia

- With reference to the Constitution of the Kingdom of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/0196/27 of January 26, 1996 promulgating the Law on the organization and conduct of the National Bank of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/1199/13 of November 18, 1999 promulgating the Law on Banking and Financial Institutions;
- With reference to the Royal Decree NS/RKT/0904/244 of September 07, 2004 on the appointment of His Excellency Chea Chanto as Governor of the National Bank of Cambodia;
- Pursuant to the spirit of the meeting of the senior officials of the National Bank of Cambodia on 28 December 2004.

DECIDES

Article 1.-

To set fees for licenses of Banks and Financial Institutions, and the Representative Offices of the foreign banks in the following articles.

Article 2.-

Banks and Financial Institutions, and the Representative Offices of foreign banks shall pay annual license fees to the National Bank of Cambodia as follows:

A- Commercial Banks:

1- Head office	: KHR 70 million
2- From 1-7 provincial and city branches	: KHR 56 million each
3- From the eighth provincial and city branch upwards:	KHR 20 million each
4- Branches in districts	: KHR 1 million each

B- Specialized Banks:

- 1- Head office : KHR10 million
- 2- From 1-7 provincial and city branches : KHR 8 million each
- 3- From the eighth branch upwards : KHR 5 million each

C- Head office of licensed MFIs : KHR 1 million.

D- Representative offices : KHR70 million

Article 3.-

Banks and Financial Institutions, and the Representative Offices of the foreign bank established during the year, shall pay license fees as follows:

- In the first quarter : license fee in full
- In the second quarter : $\frac{3}{4}$ of license fee
- In the third quarter : half of license fee
- In the fourth quarter : $\frac{1}{4}$ of license fee

Article 4.-

The Direction General, the Secretariat General, the Inspection General, the Cashier General, all Departments of the National Bank of Cambodia, and all Banks and Financial Institutions, and the Representative Offices of foreign banks under the National Banks of Cambodia's supervisory authority shall strictly implement this Prakas.

Article 5.-

Other previous provisions contrary to this Prakas are hereby repealed.

Article 6.-

This Prakas shall have effect from the signing date.

Phnom Penh, 29 December, 2004

The Governor
Signed and sealed: Chea Chanto

- cc: - The member of the Board of Directors
- The parties concerned as stated in Article 4
- File
- CM "for info."
- Administration
- Department of CM
"for publication in the National Gazette"

ឆ្នាំ០៤- ២០៦ ប្រក.

ប្រកាស

ស្តីពី

វិសោធនកម្មលើប្រកាសស្តីពីអនុបាតសាធនភាព

ទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១១៩៩/ ១៣ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៤/២៤៤ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំង **ឯកឧត្តម ជា ចាន់តុ** ជាអគ្គទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- យោងតាមស្មារតីអង្គប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា នៅថ្ងៃទី២៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤ ។

ស េ រ ប

ប្រការ ១ .~

ធ្វើវិសោធនកម្មប្រការ ១ នៃប្រកាសលេខ ឆ្នាំ០០- ៤៦ ប្រក. ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពីអនុបាតសាធនភាព ដែលមានខ្លឹមសារដូចតទៅ: ធនាគារទាំងអស់ត្រូវពិនិត្យជាអចិន្ត្រៃយ៍នូវអនុបាតសាធនភាពរបស់ខ្លួនអោយបានស្របតាមបញ្ញត្តិនៃប្រកាសនេះ ។ អនុបាតសាធនភាពរវាងមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធនិងហានិភ័យឥណទានសរុបមិនត្រូវតិចជាងដប់ប្រាំភាគរយ(១៥%) ឡើយ ។

ប្រការ ២ .~

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា គ្រប់នាយកដ្ឋាន អង្គភាព គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្រោមឱវាទ និងក្រោមអាណាព្យាបាល ធនាគារ ជាតិកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ។

ប្រការ ៣ .~

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤

ទេសាភិបាល

ហត្ថលេខានិងត្រា : **ជាំ ចាន់តុ**

កន្លែងទទួល

- ដូចប្រការ ២ "ដើម្បីអនុវត្ត"
- កាលប្បវត្តិ
- ឯកសារ

ចម្លងជូន

- គ្រប់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី "ដើម្បីជ្រាបជាព័ត៌មាន"
- នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី "ដើម្បីចុះក្នុងរាជកិច្ច"

B7.04- 206 Prorkor

PRAKAS
on
Amendement of Prakas
RELATING TO
THE BANKS' SOLVENCY RATIO

The Governor of the National Bank of Cambodia,

- With reference to the Constitution of the Kingdom of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/0196/27 of January 26. 1996 promulgating the Law on the organization and conduct of the National Bank of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/1199/13 of November 18. 1999 promulgating the Law on Banking and Financial Institutions;
- With reference to the Royal Decree NS/ RKT/0904/244 of September 7, 2004 on the appointment of His Excellency Chea Chanto as Governor of the National Bank of Cambodia;
- With reference to the Prakas No B7-00-46 relating to the banks' solvency ratio;
- Pursuant to the agreement reached at the meeting of the senior officials of the National Bank of Cambodia on 28 December 2004.

DECIDES

Article 1:

Article 1 of Prakas No B7.00-46 relating to the banks' solvency ratio is amended and has the following content:

"Banks shall at all times observe a solvency ratio in accordance with the provisions of this Prakas. This solvency ratio of their net worth to their aggregate credit risk exposure shall not be less than 15 percent."

Article 2:

The General Direction, the General Secretariat, the General Cashier, the General Inspection, all Departments of the National Bank of Cambodia, and all Banking and Financial Institutions under the NBC's supervisory authority shall strictly implement this Prakas.

Article 3:

This Prakas shall have effect from the signing date

Phnom Penh, December 29, 2004

The Governor

Signed and sealed : Chea Chanto

- cc: - The Members of the Board of Directors
- CM "for information"
- Administration Department of CM
"for publication in the National Gazette"

៨៧.០៤- ២០៧ ប្រក.

ប្រកាស

ស្តីពី

វិសោធនកម្មលើប្រកាសស្តីពីសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល

របស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ

ទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១១៩៩/ ១៣ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៤/២៤៤ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំង **ឯកឧត្តម ជា ចាន់តុ** ជាអគ្គទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- យោងតាមស្មារតីអង្គប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា នៅថ្ងៃទី២៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤ ។

សំ ៤ ៩ ប

ប្រការ ១ .~

ធ្វើវិសោធនកម្មប្រការ ៦ នៃប្រកាសលេខ ៨៧.០០- ៣៨ ប្រក. ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០ និងប្រការ ១ នៃប្រកាសលេខ ៨៧.០២- ១៨៧ ប្រក. ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០២ ស្តីពីវិសោធនកម្មលើប្រកាសស្តីពីសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានខ្លឹមសារដូចតទៅរៀងរាល់ពេល ធនាគារត្រូវមានអនុបាត សាច់ប្រាក់ងាយស្រួលយ៉ាងតិចបំផុត ហាសិបភាគរយ(៥០%) ។

ប្រការ ២ .~

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា គ្រប់នាយកដ្ឋាន អង្គភាព គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្រោមឱវាទ និងក្រោមអាណាព្យាបាល ធនាគារ ជាតិ នៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ។

ប្រការ ៣ .~

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤

ទេសវតិធាល

ហត្ថលេខានិងត្រា : **ជាំ ចាន់តុ**

កន្លែងទទួល

- ដូចប្រការ ២ "ដើម្បីអនុវត្ត"
- កាលប្បវត្តិ
- ឯកសារ

ចម្លងជូន

- គ្រប់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី "ដើម្បីជ្រាបជាព័ត៌មាន"
- នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី "ដើម្បីចុះក្នុងរាជកិច្ច"

PRAKAS
on
Amendment of Prakas
RELATING TO LIQUIDITY
FOR BANKS AND FINANCIAL INSTITUTIONS

The Governor of the National Bank of Cambodia

- With reference to the Constitution of the Kingdom of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/0196/27 of January 26, 1996 promulgating the Law on the organization and conduct of the National Bank of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/1199/13 of November 18, 1999 promulgating the Law on Banking and Financial Institutions;
- With reference to the Royal Decree NS/ RKT/0904/244 of September 7, 2004 on the appointment of His Excellency Chea Chanto as Governor of the National Bank of Cambodia;
- With reference to the Prakas No B7-00-38 relating to liquidity for banks and financial institutions;
- With reference to the Prakas No B7-02-187 on amendment of Prakas No B 700-38 relating to liquidity for banks and financial institutions;
- Pursuant to the agreement reached at the meeting of the senior officials of the National Bank of Cambodia on 28 December 2004.

DECIDES

Article 1:

Article 6 of Prakas No B7-00-38 and article 1 of Prakas No B 702-187 relating to liquidity for banks and financial institutions is amended and has the following content: “Banks must at all times have a liquidity ratio of at least 50 percent”.

Article 2:

The General Direction, the General Secretariat, the General Cashier, the General Inspection, all Departments of the National Bank of Cambodia, and all Banking and Financial Institutions under the NBC’s supervisory authority shall strictly implement this Prakas.

Article 3:

This Prakas shall have effect from the signing date

Phnom Penh, 29 December 2004

The Governor

Signed and sealed: Chea Chanto

cc: - The Members of the Board of Directors
- CM “for information”
- Administration Department of CM
“for publication in the National Gazette”

ឆ៧.០៥-០១ សវណន.

**សារាចរណែនាំ
ស្តីពី**

ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់និងសំវិធានដល់ចំពោះឥណទានសង់រំលោះ

សារាចរណែនាំនេះ ជាសេចក្តីណែនាំអំពីពេលវេលាដែលឥណទានសង់រំលោះត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានមិនដំណើរការ ។ ឥណទានមិនដំណើរការសំដៅលើឥណទានដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានក្រោមស្តង់ដារ ឥណទានសង្ស័យ និងឥណទានបាត់បង់ ដូចកំណត់ក្នុងប្រកាសលេខ ធ-៧-០២-១៤៥ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០២ ។

សេចក្តីណែនាំនេះត្រូវបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់តាមរយៈឧទាហរណ៍ ។ ឧបមាថា ធនាគារមួយផ្តល់ឥណទានសង់រំលោះដល់អតិថិជនម្នាក់នៅថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៤ ទឹកប្រាក់ចំនួន ១.២០០ ដុល្លារអាមេរិក អត្រាការប្រាក់ ១២% ក្នុងមួយឆ្នាំ សំរាប់រយៈពេល១២ខែ ហើយត្រូវទូទាត់សងជាប្រចាំខែ (ប្រាក់ដើម និងការប្រាក់) ដូចខាងក្រោម :

កាលបរិច្ឆេទ	ការសង់រំលោះ
ថ្ងៃទី ៣១ ខែមករា	១០៦,៦២
ថ្ងៃទី ២៩ ខែកុម្ភៈ	១០៦,៦២
ថ្ងៃទី ៣១ ខែមិនា	១០៦,៦២
ថ្ងៃទី ៣០ ខែមេសា	១០៦,៦២
ថ្ងៃទី ៣១ ខែឧសភា	១០៦,៦២
ថ្ងៃទី ៣០ ខែមិថុនា	១០៦,៦២
ថ្ងៃទី ៣១ ខែកក្កដា	១០៦,៦២
ថ្ងៃទី ៣១ ខែសីហា	១០៦,៦២
ថ្ងៃទី ៣០ ខែកញ្ញា	១០៦,៦២
ថ្ងៃទី ៣១ ខែតុលា	១០៦,៦២
ថ្ងៃទី ៣០ ខែវិច្ឆិកា	១០៦,៦២
ថ្ងៃទី ៣១ ខែធ្នូ	១០៧,៨៤

ករណីទី១ : ការទូទាត់សងថវិកា(ករណីទីកម្រិតទូទាត់សងស្មើសូន្យ ឬតិចជាងចំនួនត្រូវសងរំលោះ)ដោយសន្តត់ថវិកាវិជ្ជមានទូទាត់សងរំលោះបានពេញលេញសំរាប់ខែបករណ៍ខែកុម្ភៈ

ឧបមាថា នៅថ្ងៃទី៣១ ខែមិនា អតិថិជនបានទូទាត់សងត្រឹមតែ ៥០ ដុល្លារអាមេរិក ជំនួសឱ្យទឹកប្រាក់ ១០៦,៦២ដុល្លារអាមេរិក ។ ដូច្នោះអតិថិជននៅជំពាក់ចំនួន១០៦,៦២ - ៥០.០០ = ៥៦,៦២ ដុល្លារអាមេរិក ។ អតិថិជនបានទូទាត់សងរំលោះចំនួន ១០៦,៦២ ដុល្លារអាមេរិក តាមគំរោង ចាប់ពីខែមេសា រហូតដល់ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤ ។

ក្នុងករណីនេះ ចំណែកនៃការទូទាត់សងរំលោះនៅខែមេសា ឆ្នាំ២០០៤ មិនអាចនិយាយបានថាជាចំណែកនៃការទូទាត់ទឹកប្រាក់ដែលនៅសល់ពីខែមីនាឆ្នាំ២០០៤ និងជាបន្តបន្ទាប់នោះទេ ។ ហេតុនេះមិនអាចនិយាយបានថា គណនីមានលក្ខណៈចរន្តរហូតទេ នៅពេលដែលចំណែកនៃការទូទាត់សងប្រចាំខែបន្ទាប់ត្រូវយកមកទូទាត់ទឹកប្រាក់ដែលនៅខ្លះពីមុន ។

ក្នុងឧទាហរណ៍ជាក់លាក់នេះ គណនីឥណទានត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាគណនីឥណទានក្រោមស្តង់ដារគិតចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ (ផុតកំណត់លើសពី៩០ថ្ងៃ) ហើយត្រូវធ្វើសវិធានធនសំរាប់ឥណទានបាត់បង់នេះជាអប្បបរមា ១០% នៃទំហំឥណទាននៅសល់នៅថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ ។ ស្ថានភាពឥណទាននឹងត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរពីឥណទានក្រោមស្តង់ដារទៅឥណទានសង្ស័យ នៅថ្ងៃទី០១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៤ ។ សមតុល្យនៅសល់ត្រូវផ្ទេរពីគណនីឥណទានក្រោមស្តង់ដារទៅគណនីឥណទានសង្ស័យ ហើយសមតុល្យបង្កការប្រាក់ដែលត្រូវទទួលនៃគណនីក្រោមស្តង់ដារត្រូវផ្ទេរជាបង្កការប្រាក់ដែលត្រូវទទួលនៃគណនីសង្ស័យ ។ ដូចគ្នាដែរ សវិធានធនចំពោះឥណទានបាត់បង់ត្រូវអនុវត្តជាអប្បបរមា ៣០% នៃទំហំឥណទាននៅសល់ នៅថ្ងៃទី០១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៤ ។

បើសមតុល្យឥណទាននៅសល់មិនត្រូវបានទូទាត់សងពេញលេញនៅថ្ងៃទី០១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៥ ទេ ស្ថានភាពគណនីឥណទាននឹងត្រូវប្តូរពីឥណទានសង្ស័យទៅជាឥណទានបាត់បង់ ។ សមតុល្យនៅសល់ត្រូវផ្ទេរពីគណនីឥណទានសង្ស័យទៅគណនីឥណទានបាត់បង់ ហើយសមតុល្យបង្កការប្រាក់ដែលត្រូវទទួលនឹងត្រូវផ្ទេរពីគណនីឥណទានសង្ស័យទៅគណនីឥណទានបាត់បង់ ។ ដូចគ្នាដែរ សវិធានធនចំពោះឥណទានបាត់បង់ត្រូវអនុវត្ត ១០០% នៃទំហំឥណទាននៅសល់ នៅថ្ងៃទី០១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៥ ។

ករណីទី២ : ការទូទាត់សងថវិកាដែលការទូទាត់សងរំលោះខ្ពស់ជាងគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ការទូទាត់សងរំលោះពេលបន្ទាប់

លើកលែងតែការទូទាត់សងប្រចាំខែឧសភា ឧទាហរណ៍ដូចករណីខាងលើ អតិថិជនទូទាត់សងចំនួន ១០៦,៦២ ដុល្លារអាមេរិក + ៥៦,៦២ ដុល្លារអាមេរិក + ប្រាក់ផាកពិន័យ ។ ការផាកពិន័យគិតលើការប្រាក់ និងប្រាក់ដើមមិនទាន់បង់តាមការសងរំលោះ ហើយអាចនឹងបង្ខំដោយធនាគារ ។ អតិថិជនបន្តអនុវត្តដោយស្មោះ

ត្រង់ តាមគំរោងទូទាត់សងរំលោះនៅពេលក្រោយមកទៀត ។ ក្នុងករណីនេះ ឥណទាននៅតែជាឥណទានស្តង់ដារ ។

ករណីទី៣ : ការទូទាត់សងជាចំណែកដែលការទូទាត់សងរំលោះមិនគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ការទូទាត់សងរំលោះពេលបន្ទាប់

លើកលែងតែការទូទាត់សងប្រចាំខែឧសភា ឧទាហរណ៍ដូចករណីទី១ខាងលើ អតិថិជនទូទាត់សងចំនួន ១០៦,៦២ ដុល្លារអាមេរិក + ២០ ដុល្លារអាមេរិក + ប្រាក់ផាកពិន័យ ។ អតិថិជនបន្តទូទាត់សងទៅតាមគំរោងទូទាត់សងពីដំបូង ប៉ុន្តែអតិថិជននៅមិនទាន់ទូទាត់សងចាប់ពីថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៤ និងបន្តរហូតដល់ថ្ងៃទី ៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤ ។

នៅក្នុងឧទាហរណ៍ករណីទី១ខាងលើ សមតុល្យនៅសល់នាថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤ មានចំនួន ៥៦,៦២ ដុល្លារអាមេរិក + បង្គរការប្រាក់ ។

ក្នុងករណីទី៣ សមតុល្យនៅសល់មានចំនួន ៣៦,៦២ ដុល្លារអាមេរិក + បង្គរការប្រាក់ នាថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤ ។

យោងទៅតាមតំរូវការប្លង់គណនីឯកភាព បង្គរការប្រាក់ប្តូរទុកមិនត្រូវបញ្ឈប់នៅថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤ ទេ ប្រសិនបើនៅតែមានសមតុល្យនៅសល់នៃប្រាក់ដើមឥណទាន ។

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យក្នុងការផ្ទេរឥណទាននិងឥណទានវិបារបន្តដែលបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ម្តងរួចហើយ ជាឥណទានមិនដំណើរការទៅជាឥណទាននិងឥណទានវិបារបន្តស្តង់ដារ ដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងសារាចរណែនាំស្តីពីឥណទានមិនដំណើរការ សិវិធានធន និងកិច្ចបញ្ជីកាតណេយ្យការប្រាក់ លេខ៧-៧-០៤-០១ ស.រ.ណ.ន ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៤ ។ សារាចរណែនាំដូចគ្នាស្តីពីការទូទាត់សងជាចំណែក គឺសំដៅតែលើឥណទានមិនដំណើរការ ដូច្នេះមិនគួរភ័ន្តច្រឡំជាមួយការទូទាត់សងជាចំណែកនៃឥណទានសងរំលោះស្តង់ដារនោះទេ ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២១ ខែ មករា ឆ្នាំ២០០៥
នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ
ហត្ថលេខា : ផាន់ ហួរ គឹម វាដា

- ចំលងជូន :**
- គ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
 - កាលប្បវត្តិ / ឯកសារ

B7.05- 01 CIR.

CIRCULAR

ON

INSTALLMENT LOANS CLASSIFICATION AND PROVISIONING

This circular gives guidance on when an installment loan should be classified as a non – performing loan. Non – performing refers to the loan classification of sub – standard, doubtful and loss defined in Prakas B 7-02-145 dated June 7, 2002.

The guidelines are best illustrated by means of an example. Suppose a bank grants a customer an installment loan on January 1, 2004 for USD 1,200 at interest rate of 12% per annum for 12 months with the monthly repayment (inclusive of interest and principal) as stated below.

Date	Installment
31 Jan	106.62
29 Feb	106.62
31 Mar	106.62
30 Apr	106.62
31 May	106.62
30 Jun	106.62
31 Jul	106.62
31 Aug	106.62
30 Sep	106.62
31 Oct	106.62
30 Nov	106.62
31 Dec	107.84

Case 1 – Partial repayment (where repayment amount is zero or less than installment amount) assuming the customer has fully paid Jan and Feb installments.

Suppose, on 31 March, the customer repays only USD 50.00 instead of USD 106.62. There is a short payment of USD 106.62 – USD 50 = USD 56.62. The customer, however, pays the installment of USD 106.62 as per schedule from April 2004 to December 2004 onwards.

In this case, it cannot be said that part of the April 2004 installment is meant to partially repay the arrears of March 2004 and so on. Thus, it is not correct to say that the account is always current since part of the monthly repayment goes to repay the arrears.

In this specific instance, the account should be classified as sub – standard starting on 1 July 2004. (90 days overdue). Provision for loan loss should be made at a minimum of 10% of the principal outstanding as at 1 July 2004.

The account status will change from sub –standard to doubtful on 1 October 2004. The balance outstanding should be transferred from sub – standard to doubtful account and balance in accrued interest receivable – sub standard should be transferred to accrued interest receivable –

doubtful. Similarly provision for loan loss should be made at a minimum of 30% of the principal outstanding as at 1 October 2004.

If the balance of principal outstanding has not been fully paid by 1 April 2005, the account status will change from doubtful to loss. The balance outstanding should be transferred from doubtful to loss account and balance in accrued interest receivable – doubtful should be transferred to accrued interest receivable – loss. Similarly provision for loan loss should be made at 100% of the principal outstanding as at 1 April 2005.

Case 2 – Partial repayment with subsequent sufficient higher repayment

The example is the same as above except that for May's repayment, the customer repays USD 106.62 + USD 56.62 + penalty. The penalty represents interest on unpaid interest and unpaid principal on installment and may be imposed by the bank. The customer continues faithfully with the repayment schedule thereafter. In this instance, the account remains as standard.

Case 3 – Partial repayment with subsequent insufficient repayment

The example is the same as Case 1 above except that for May's repayment, the customer repays USD 106.62 + USD 20 + penalty. The customer continues to repay the amounts in accordance with the original repayment schedule. The customer is in arrears since 31 March 2004 and remains in arrears as at 31 December 2004.

In the example on Case 1 above, there is a balance outstanding as at 31 December 2004 of USD 56.62 + accrued Interest.

In Case 3, there is a balance outstanding of USD 36.62 + accrued Interest as at 31 December 2004.

In accordance with chart of accounts requirements, interest accrual in suspense should not stop on 31 December 2004 if there is still an outstanding balance remaining in the loan principal.

The criteria for transferring loans and overdrafts once classified as non – performing loans to standard loans and overdrafts has been addressed previously in the circular on non – performing loans, provisions and interest accounting previously (No. B7.04.01 CIR dated November 8, 2004). Page 2 of the same circular on partial repayments refer to non – performing loans and should not be confused with the partial repayments on standard installment loans.

Phnom Penh, January 21, 2005
Bank Supervision Department
Signed: Mr. Phan Ho & Mr. Kim Vada

CC:- All banking and financial institutions
- File

៨៧.០៥-០២ សវនាន.

សវនាចរណែនាំ

ស្តីពី

ការរៀបចំប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតម្លាភាពនៃការគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ

សវនាចរណែនាំនេះ ជាការណែនាំពីការចាំបាច់អោយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុមានប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតម្លាភាពនៅក្នុងប្រព័ន្ធតម្លាភាពនយោបាយ ដើម្បីអាចលើកកម្ពស់ភាពត្រឹមត្រូវនៃការកត់ត្រាបញ្ជីគណនេយ្យ ហើយអាចរំលែចនិងកែតម្រូវកំហុសឆ្គងទាំងឡាយបានឆាប់រហ័ស ។ ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតម្លាភាពជាចំណែកមួយនៃប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងទាំងមូលរបស់ធនាគារ និងកាត់បន្ថយហានិភ័យប្រតិបត្តិការជាអប្បបរមានៅក្នុងប្រតិបត្តិការធនាគារ ។ ជាស្តង់ដារអប្បបរមា ធនាគារនីមួយៗត្រូវធានាថាចំណុចដូចខាងក្រោមនេះ មានចំណែកក្នុងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតម្លាភាព :

ការបែងចែកតួនាទីរបស់បុគ្គលិក

គ្រប់ធនាគារ មិនត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យបុគ្គលិកតែម្នាក់អនុវត្តគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់នៃប្រតិបត្តិការធនាគារទេ ។ ឧទាហរណ៍ បុគ្គលិកតែម្នាក់មិនត្រូវផ្តល់អនុសាសន៍ អនុម័ត វិភាគ ចំណាយប្រាក់ កត់ត្រាបញ្ជី និងត្រួតពិនិត្យវត្ថុធានានៅក្នុងប្រតិបត្តិការធនាគារទេ ។ បុគ្គលិកទទួលខុសត្រូវប្រតិបត្តិការកំពូទ័រមិនត្រូវឱ្យបង្កើតកម្មវិធីផងឬកែប្រែកម្មវិធីផងទេ ។ បេឡាធិការដែលជាអ្នកទទួលប្រាក់បញ្ញើសំរាប់បញ្ចូលក្នុងគណនីអតិថិជនមិនត្រូវឱ្យទទួលខុសត្រូវចំពោះសៀវភៅធំទេ ។ ជាទូទៅ មុខងារកត់ត្រា រក្សាទុក និង អនុញ្ញាត ត្រូវកំណត់ដោយឡែកពីគ្នាសំរាប់ប្រតិបត្តិការធនាគារនីមួយៗ ។

ធនាគារត្រូវជៀសវាងស្ថានភាពទំនាស់ផលប្រយោជន៍ នៅពេលចាត់តាំងភារកិច្ចអោយបុគ្គលិកដើម្បីធានាឱ្យមានប្រព័ន្ធតម្លាភាពដ៏ត្រឹមត្រូវ ។

ការកត់ត្រានិងកិច្ចបញ្ជីកាតពរនេយ្យ

ក្នុងករណីមានការចុះបញ្ជីទិន្នន័យវត្តិដោយដៃ ការចុះបញ្ជីទាំងនោះត្រូវតែមានការអនុញ្ញាតត្រឹមត្រូវពីមន្ត្រីធនាគារ ។ មន្ត្រីធនាគារនេះត្រូវចុះហត្ថលេខាលើសក្តីប័ត្រគណនេយ្យទុកជាភស្តុតាងនៃការអនុញ្ញាតមុនពេលប្រតិបត្តិការអាចចុះបញ្ជីនៅក្នុងសៀវភៅធំ ។ ក្នុងការចុះបញ្ជីដោយកំពូទ័រ ការអនុញ្ញាតជានិច្ចកាលធ្វើឡើងនៅលើអេក្រង់កំពូទ័រដោយផ្ទាល់ ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ សិទ្ធិប្រើប្រាស់និងអនុញ្ញាតរបស់បុគ្គលិកត្រូវរក្សាទុកនៅក្នុងសំនុំឯកសារកំពូទ័រ ហើយត្រូវតែមានការពិនិត្យឡើងវិញយ៉ាងត្រឹមត្រូវពីសំណាក់គណៈគ្រប់គ្រងក្នុងការបញ្ចូលការអនុញ្ញាតនិងការកែប្រែទិន្នន័យ ។

គណនីនៅស្បៀម ឬគ្មានសកម្មភាព

ធនាគារត្រូវបែងចែកគណនីនៅស្បៀមនិងគ្មានសកម្មភាពពីគណនីមានសកម្មភាព ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការត្រួតពិនិត្យគណនីទាំងនោះ ។ គណនីមួយត្រូវបានចាត់ទុកថានៅស្បៀម ប្រសិនបើគណនីនេះគ្មានសកម្មភាពលើសពី ១២ខែ ។ ធនាគារត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសចំពោះគណនីចរន្តនិងគណនីសន្សំរបស់អតិថិជនដែលគ្មានសកម្មភាព ។ ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតម្លាភាពតំរូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតជាក់លាក់ពីមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ធនាគារ ក្នុងករណីដែលគណនីមិនមានសកម្មភាពពីមុនមក ស្រាប់តែមានសកម្មភាពឡើងវិញ ។

គ្រប់ធនាគារត្រូវផ្ទេរសមតុល្យឥណទានរបស់គណនីអតិថិជន ដែលមិនមានសកម្មភាពរយៈពេល១០ឆ្នាំជាប់គ្នាទៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដើម្បីធ្វើអភិបាលកិច្ចដោយអនុលោមទៅតាមមាត្រា៧១នៃច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

សមតុល្យប្រចាំខែនៃគណនីសាខា

រាល់គ្រាក់ណត់ណាមួយធនាគារត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់ថាសមតុល្យគណនីសាខា និងការកត់ត្រានៅក្នុងគណនីសាខាស៊ីគ្នាទៅនឹងគណនីមេ និងសៀវភៅធំ ។ ការផ្ទៀងផ្ទាត់នេះត្រូវធ្វើឡើងយ៉ាងហោចណាស់មួយដងក្នុងមួយខែ ។

ការរាប់ទ្រព្យសកម្មជាក់ស្តែង

ធនាគារត្រូវមាននីតិវិធីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដើម្បីរាប់ទ្រព្យសកម្មជាក់ស្តែងរាល់គ្រាក់ណត់ណាមួយអោយវាស៊ីទៅនឹងគណនីមេ និងសៀវភៅធំ ។ ចំណុចដូចខាងក្រោមបង្ហាញភាពញឹកញាប់អប្បបរមានៃការរាប់ :

<u>ទ្រព្យសកម្មជាក់ស្តែង</u>	<u>ភាពញឹកញាប់</u>
សាច់ប្រាក់នៅក្នុងដៃ	ប្រចាំខែ
មូលប័ត្រ	ប្រចាំខែ
វិញ្ញាបនប័ត្រប្រាក់បញ្ញើ	ប្រចាំខែ
វត្ថុធានា	ប្រចាំឆមាស
ប័ណ្ណឥណទេយ្យ	ប្រចាំត្រីមាស
ប័ណ្ណទូទាត់មានកាលកំណត់	ប្រចាំត្រីមាស
លិខិតឥណទានមិនទាន់ទូទាត់	ប្រចាំឆមាស
ការធានា	ប្រចាំឆមាស
ទ្រព្យសម្បត្តិ	ប្រចាំឆមាស
អចលនទ្រព្យ	ប្រចាំឆមាស

ការផ្ទៀងផ្ទាត់សាច់ប្រាក់ជាមួយធនាគារ

ធនាគារត្រូវធានាថា ការផ្ទៀងផ្ទាត់សាច់ប្រាក់ត្រូវអនុវត្តចំពោះគ្រប់គណនីប្រាក់បញ្ញើនៅបរទេស (គណនី

Nostro) យ៉ាងតិចមួយខែម្តង ។ ប្រតិបត្តិការដែលមិនអាចផ្ទៀងផ្ទាត់បានត្រូវធ្វើការស៊ើបអង្កេតឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងឈានទៅសន្និដ្ឋានអោយបានត្រឹមត្រូវ ។ ការផ្ទៀងផ្ទាត់សាច់ប្រាក់ជាមួយធនាគារត្រូវមានការត្រួតពិនិត្យដោយ មន្ត្រីធនាគារដែលត្រូវអនុម័តផង ។

គណនីព្យួរទុក

ប្រតិបត្តិការដែលបានកត់ត្រានៅក្នុងគណនីព្យួរទុកត្រូវធ្វើការស៊ើបអង្កេតជាបន្ទាន់ ហើយផ្ទេរយ៉ាងត្រឹម ត្រូវទៅកាន់លេខគណនីនៃប្លង់គណនីឯកភាព ។ ខ្ទង់ព្យួរទុកមិនត្រូវរក្សាទុកអោយលើសពី២-៣ថ្ងៃទេ ។ គណៈ គ្រប់គ្រងធនាគារត្រូវលុបចោលខ្ទង់នៃគណនីព្យួរទុកប្រសិនបើមិនអាចរកលេខគណនីណាមួយក្នុងប្លង់គណនីឯកភាព មកដាក់បានទេ ។ គណនីនេះ មិនត្រូវយកមកប្រើប្រាស់នៅពេលប្លង់គណនីឯកភាពមានលេខគណនីសំរាប់កត់ត្រា ប្រតិបត្តិការ ។

នីតិវិធីក្នុងការផ្ទុកទិន្នន័យ និង នីតិវិធីប្រមូលទិន្នន័យមកវិញក្នុងករណីមានអន្តរាយ

ធនាគារត្រូវមាននីតិវិធីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ទាក់ទងនឹងការផ្ទុកទិន្នន័យនៃកំណត់ត្រាគណនេយ្យ កំណត់ ត្រាអតិថិជន ថាសនិងខ្សែអាត់កុំព្យូទ័រ បញ្ជីវត្ថុធានា និងឯកសារដទៃទៀតដែលមានតំលៃ ។ ក្នុងចំណោមខ្ទង់ មានបញ្ហាដែលត្រូវពិចារណាផ្សេងទៀតដូចជា ភាពញឹកញាប់នៃការផ្ទុកទិន្នន័យ ទីតាំងរក្សាទុកឯកសារ ឧបករណ៍ ផ្ទុកឯកសារនិងនីតិវិធី ។ ធនាគារត្រូវមាននីតិវិធីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរស្តីពីការប្រមូលទិន្នន័យមកវិញ ក្នុងករណី មានអន្តរាយ និងផែនការបន្តអាជីវកម្មឡើងវិញ ។

នីតិវិធីក្នុងការផ្ទុកទិន្នន័យនិងនីតិវិធីប្រមូលទិន្នន័យមកវិញក្នុងករណីមានអន្តរាយ ត្រូវមានការសាកល្បង យ៉ាងហោចណាស់មួយដងក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ឯកសារត្រូវរក្សាទុកអោយបានត្រឹមត្រូវ ។

សវនកម្មផ្ទៃក្នុង

គ្រប់ធនាគារត្រូវបង្កើតឱ្យមានផ្នែកសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ។ សវនករផ្ទៃក្នុងត្រូវរាយការណ៍ទៅកាន់គណៈគ្រប់គ្រង ខ្ពស់បំផុត ដែលមានឯករាជ្យភាពពីមុខងារប្រតិបត្តិដើម្បីរក្សាឯករាជ្យភាពនិងប្រសិទ្ធភាព ។

គ្រប់ធនាគារត្រូវចងចាំពីប្រកាសលេខ ធ-៧.០០-០៤ ស្តីពីការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារត្រង់ មាត្រាទី ១ ស្តីពីសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៥ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០៥

នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ

ហត្ថលេខា : ផាន់ ហួរ គឹម ប៉ាដា

ចំណុចជូន :

- គ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- កាលប្បវត្តិ / ឯកសារ

B7.05- 02 CIR

**CIRCULAR
ON
REQUIREMENTS FOR BANK AND FINANCIAL INSTITUTIONS
TO HAVE A SYSTEM OF CHECKS AND BALANCES**

This circular gives guidance on the need for bank and financial institutions to have a system of checks and balances in its accounting system so that the accuracy of accounting records can be enhanced and errors promptly highlighted and corrected. A system of checks and balances forms part of the overall internal control system of a bank and minimizes operational risks in banking operations. As a minimum standard, each bank should ensure that the following areas form part of its system of checks and balances.

Segregation of staff duties

Banks should not allow a single staff to perform all aspects of a banking operation. For instance, the same staff should not recommend, approve, analyze, disburse, record and control collateral in a loan operation; the staff in charge of computer operations should not also perform program development or program modifications; the cashier who accepts cash deposits for lodgment into customers' accounts should not also be responsible for the general ledger. In general, the functions of recording, custody and authorization should be kept separate for any specified banking operation.

Banks should avoid conflict of interest situations when assigning tasks to staff to ensure a proper system of checks and balances.

Accounting Entries and Records

Where journal entries are raised manually, they should be properly authorized by a bank officer. The bank officer should sign on the accounting voucher as evidence of authorization before it can be posted to the general ledger. In a computerized environment, the authorization is usually done on a computer monitor on - line. However, the access and authorization rights of staff are maintained in a computer file and this should be properly reviewed by management in respect of data entry, authorization and modification.

Dormant or Inactive Accounts

Banks should segregate dormant and inactive accounts from active accounts to have better control over these accounts. An account is normally considered dormant if there is no activity for over 12 months. Special attention should be paid to dormant accounts of demand and savings accounts of customers. A check and balance system would require specific authorization from a senior bank officer if there was a sudden account activity in the dormant account.

Banks should transfer credit balances of customer accounts which have been dormant for 10 consecutive years to the National Bank of Cambodia for administration in accordance with article 71 of the Law on Banking and Financial Institutions.

Monthly Balancing of Subsidiary Accounts

Banks should periodically agree the subsidiary records and accounts to the control accounts and general ledger. This should be done not less than once a month.

Physical Count of Assets

Banks should have written procedures to periodically count physical assets to agree with the control accounts and general ledger. The following states the minimum frequency of counting.

<u>Physical assets</u>	<u>Frequency</u>
Cash in vault and on hand	Monthly
Securities	Monthly
Certificates of deposits	Monthly
Collateral	Semi - Annually
Bills Receivable	Quarterly
Usance Bills	Quarterly
Letters of Credit Outstanding	Semi - Annually
Guarantees	Semi - Annually
Properties	Semi - Annually
Fixed assets	Semi - Annually

Bank Reconciliation

Banks should ensure that reconciliations are carried out for all nostro accounts, at least once a month. Open items should be properly investigated and followed to their proper conclusion. Bank reconciliations should also be reviewed by a bank officer who should approve them.

Suspense Accounts

Items recorded in suspense accounts should be promptly investigated and properly transferred to the proper chart of accounts number. Suspense items should not be carried forward for more than a few days. Bank management should write off items in suspense if they cannot be recovered. This account is not to be used when a proper chart of account number exists to record the transaction.

Backup procedures and Disaster Recovery Procedures

Banks should have written procedures concerning backup of accounting records, customer records, computer tapes and disks, collateral register and other documents of value. Among the items to consider are such issues as frequency of backup, off-site location, media of backup and procedures. Banks should have written procedures on disaster recovery and business resumption plans.

Backup procedures and disaster recovery procedures should be tested at least once a year. Proper documentation should be kept.

Internal Audit

Banks should set up an internal audit department. The internal auditor should report to the highest management level practicable and be independent of operating functions to maintain independence and efficacy.

Banks are reminded of Prakas B7.00-04 on the Licensing of Banks, Article (I) on Internal Audit.

Phnom Penh, January 25, 2005
Bank Supervision Department
Signed: Phan Ho Kim Vada

cc: - All banks and financial institutions
- File

ឆ្នាំ០៥-០៣ សវណ្ណ.

**សេចក្តីណែនាំ
ស្តីពី**

ការអនុវត្តគណនេយ្យរូបិយវត្ថុចម្រុះតាមប្លង់គណនីឯកភាព

សេចក្តីណែនាំនេះ ជាការណែនាំគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ អំពីរបៀបធ្វើគណនេយ្យកម្មរូបិយវត្ថុច្រើនប្រភេទ សំរាប់ប្រតិបត្តិការរូបិយប័ណ្ណផ្សេងៗ ដែលរួមមាននីតិវិធីនៃការវាយតម្លៃឡើងវិញ និងគណនេយ្យកម្មប្រចាំថ្ងៃ សំរាប់ចំណេញឬខាតពីការវាយតម្លៃឡើងវិញ ក៏ដូចជាការទទួលស្គាល់ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ពីការផ្តល់ឥណទានជារូបិយប័ណ្ណ និងការប្រាក់បង្កជារូបិយប័ណ្ណ ។

សេចក្តីណែនាំត្រូវអនុលោមតាមប្រកាសលេខ៧៧.០០-៥០ ស្តីពីដំណើរការគណនេយ្យកម្មសំរាប់ប្រតិបត្តិការរូបិយប័ណ្ណ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០ ។

គណនេយ្យកម្មរូបិយប័ណ្ណធ្វើប្រភេទ

ប្លង់គណនីឯកភាព ដែលបានអនុវត្តជាប្លង់គណនីឯកភាពមានរូបិយប័ណ្ណច្រើនប្រភេទ ។ គណនីសៀវភៅធំ (General Ledger) នីមួយៗមានលេខកូដរូបិយប័ណ្ណមួយនៅខ្ទង់ចុងក្រោយ ។ ប្រព័ន្ធលេខកូដនេះអនុវត្តចំពោះទ្រព្យសកម្ម ទ្រព្យអកម្ម ចំណូលនិងចំណាយ និងខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការ ។ ដូច្នោះ ការចុះបញ្ជីប្រតិបត្តិការណាមួយ សុទ្ធតែបានចុះឥណទាន និងឥណទានក្នុងគណនីសៀវភៅធំទៅតាម ប្រភេទរូបិយប័ណ្ណនីមួយៗ ។ ឧទាហរណ៍ ការផ្ទេរប្រាក់ចេញជាអីវ៉ូ ដោយចុះឥណទានគណនីរបស់អតិថិជនមួយ អាចចុះបញ្ជីសាមញ្ញដូចខាងក្រោម ប្រសិនអតិថិជនមានគណនីចរន្តជាអីវ៉ូ :

- ឥណទាន** គណនីអតិថិជន ជាអីវ៉ូ
- ឥណទាន** គណនី Nostro ជាអីវ៉ូ
- (មិនគិតកំរើជើងសារ)

ករណីស្រដៀងគ្នា ឥណទានមានកាលកំណត់មួយ ជាថែបាត អាចកត់ត្រា:

- ឥណទាន** ឥណទានមានកាលកំណត់ជាបាតថែ
- ឥណទាន** គណនីអតិថិជន ជាបាតថែ

ដូចគ្នានេះដែរឥណទានមានកាលកំណត់មួយជាបាតថែ អាចកត់ត្រាក្នុងទិន្ននុប្បវត្តិ (Journalized) :

- ឥណទាន** ឥណទានមានកាលកំណត់ជាបាតថែ

ឥណទាន គណនីអតិថិជនជាបាតថៃ

ឧទាហរណ៍ខាងលើនេះ មិនមានជាប់ទាក់ទងនឹងការប្តូររូបិយប័ណ្ណទេ ។ រាល់ហានិភ័យប្តូរប្រាក់ជាប្រាក់អឺរូ ឬជាបាតថៃ ខាងផ្នែកទ្រព្យសកម្មនិងទ្រព្យអកម្ម លែងកើតមានដោយសារបានចុះបញ្ជីទាំងខាងឥណពន្ធនិងខាង ឥណទាននៃទ្រព្យសកម្មផង និងទ្រព្យអកម្មផង ។

ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើអតិថិជនមានគណនីចរន្តជាប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ហើយចង់អោយធនាគារផ្ទេរប្រាក់ជាអឺរូ ធនាគារនឹងប្តូរប្រាក់អឺរូ ទៅជាប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ហើយត្រូវចុះខាងឥណពន្ធនៃគណនីអតិថិជន ។ ប្រតិបត្តិការនេះ បង្កើតជាស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ជាអឺរូធៀបជាមួយរូបិយប័ណ្ណគោលជាប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ។ ការចុះបញ្ជីគណនេយ្យ គឺ:

ឥណពន្ធ គណនីអតិថិជន ជាដុល្លារអាមេរិក

ឥណទាន គណនីប្តូរប្រាក់សមមូលជាដុល្លារអាមេរិក

ឥណពន្ធ ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ ជាអឺរូ

ឥណទាន គណនី Nostro ជាអឺរូ

(រូបិយប័ណ្ណគោលជាដុល្លារអាមេរិក)

នៅក្នុងតារាងតុល្យភាពរូបិយប័ណ្ណច្រើនប្រភេទមួយ ប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក និងប្រាក់អឺរូ នឹងមានសមតុល្យ ទាំងខាងឥណពន្ធ និងឥណទាន ។ ក្នុងការបង្ហាញនិងរាយការណ៍ការប្តូរប្រាក់ដុល្លារអាមេរិកនិងប្រាក់អឺរូជាប្រាក់រៀល ពុំបាននាំអោយមានចំណេញ ឬខាតក្នុងប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់ ឬចំណេញ ឬខាតពីការប្តូរប្រាក់ទេ ។

ក្នុងឧទាហរណ៍ខាងលើ ធនាគារមានស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ជាប្រាក់អឺរូធៀបនឹងប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ។ គណៈ គ្រប់គ្រង ធនាគារត្រូវកំណត់គោលនយោបាយផ្ទៃក្នុងអំពីដែនកំណត់នៃហានិភ័យប្តូរប្រាក់ ។ ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ត្រូវ តែបានវាយតម្លៃឡើងវិញជាប្រចាំថ្ងៃ ឬគំណាតផ្សេងៗទៀតដោយប្រើអត្រាប្តូរប្រាក់ទីផ្សារ និងចំណេញ ឬខាត ណាដែលចុះក្នុងវេយការណ៍ចំណូល-ចំណាយ ។ ចំណេញ និងខាតបានពីការវាយតម្លៃឡើងវិញនៃរូបិយប័ណ្ណ របស់ធនាគារ មិនត្រូវចុះក្នុងគណនីប្រាក់បំរុងក្នុងតារាងតុល្យការទេ ។

គណនេយ្យរូបិយប័ណ្ណទ្វេភាគ

ថ្មីៗនេះ ធនាគារជាច្រើនប្រើប្រាស់គណនេយ្យកម្មរូបិយប័ណ្ណទ្វេភាគ ទោះបីបានយកប្លង់គណនីឯកភាពមក ប្រើហើយក៏ដោយ ប្រការនេះមានរូបភាពពីរគឺ: ការអនុវត្តន៍មានរូបភាពពីរគឺ: ទី១ ធនាគារពុំមានគណនីទំនាក់ ទំនងនៅក្រៅប្រទេសសំរាប់ផ្ទេររូបិយប័ណ្ណ ។ ឧបមាថា អតិថិជនធនាគារម្នាក់មានគណនីចរន្តជាប្រាក់ដុល្លារ អាមេរិក ហើយគាត់បញ្ជាធនាគារិករបស់គាត់អោយផ្ទេរប្រាក់ជាអឺរូ ។ ក្នុងករណីនេះ ធនាគារិកបញ្ជូនស្ថានភាព ប្តូរប្រាក់ទាំងស្រុងទៅធនាគារទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួននៅសហរដ្ឋអាមេរិក ហើយបញ្ជាធនាគារិក(នៅអាមេរិក) អោយផ្ទេរប្រាក់អឺរូ និងកាត់ចេញពីគណនីរបស់គាត់ជាប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ។ ធនាគារក្នុងស្រុកទទួលយកអត្រាប្តូរ

ប្រាក់ដែលកាត់ចេញដោយធនាគារអាមេរិក ហើយធនាគារក្នុងស្រុកមិនមានស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ទេ ។ គុណវិបត្តិនៃ របៀបនេះគឺថា វាមានចំណាយខ្ពស់ចំពោះធនាគារក្នុងស្រុក និងអតិថិជនរបស់ខ្លួន ។

រូបភាពទី២ ថាអតិថិជនមានគណនីចរន្តជាប្រាក់រៀល ប៉ុន្តែចង់ផ្ទេរប្រាក់ជាដុល្លារអាមេរិក ។ ក្នុងករណី នេះ កិច្ចបញ្ជីកាតណេនយ្យក្នុងគណនីរូបិយប័ណ្ណទ្វេភាគត្រូវកត់ត្រា ដូចខាងក្រោម :

- ឥណពន្ធ** គណនីអតិថិជន ជាប្រាក់រៀល
- ឥណទាន** គណនី Nostro ជាអ៊ីរូ និងជាប្រាក់រៀល (រូបិយប័ណ្ណទ្វេភាគ)
- (មិនគិតកំរើជើងសារ និងសន្ទត់ថ្លារូបិយវត្ថុគោលជាប្រាក់រៀល)

ប្រាក់អ៊ីរូនៅក្នុងគណនី Nostro និងប្រាក់សមមូលជាប្រាក់រៀល នឹងប្រែប្រួលតាមតំលៃទីផ្សារនៃប្រាក់អ៊ីរូ ធៀប នឹងប្រាក់រៀល ។ គ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារគួរតែវាយតំលៃរូបិយប័ណ្ណឡើងវិញធៀបនឹងរូបិយវត្ថុគោល យ៉ាងតិចបំផុត ម្តងក្នុងមួយខែ ហើយយកចំណេញ ឬខាតទៅចុះក្នុងរបាយការណ៍ចំណូល-ចំណាយ ។

ខ្ទង់ចំណូល និងចំណាយពីរូបិយប័ណ្ណបរទេស

មាត្រា៨នៃប្រកាសខាងលើចែងថា ចំណូលនិងចំណាយបង្កជារូបិយប័ណ្ណ ដែលទាក់ទងដល់ការអោយខ្ចី និងឥណទានជារូបិយប័ណ្ណ មូលប័ត្រ ឬប្រតិបត្តិការក្រៅតារាងតុល្យការ ត្រូវបានវាយតំលៃឡើងវិញតាមអត្រាប្តូរ ប្រាក់ដល់ដៃ (spot rate) ហើយត្រូវកត់ត្រាចូលក្នុងគណនីចំណេញ-ខាត ។

ក្នុងប្រព័ន្ធគណនេយ្យកម្ពុជារូបិយប័ណ្ណច្រើនប្រភេទខាងលើ ការងារនេះមានភាពងាយស្រួល ។ នៅខែ នីមួយៗ របាយការណ៍ចំណេញនិងខាតនឹងមានច្រើននៅពេលមានរូបិយវត្ថុផ្សេងៗនៅក្នុងធនាគារ ។ ដើម្បីអោយ មាត្រា៨ មានប្រសិទ្ធភាព ធនាគារចាំបាច់គ្រាន់តែទទួលយកស្ថានភាពប្តូរប្រាក់រវាងចំណូលសុទ្ធ ដកចំណាយតាម រូបិយប័ណ្ណនីមួយៗ ហើយចុះបញ្ជីគណនី :

- សន្ទត់ថា មានចំណូលសុទ្ធជាបាត់ថៃ
- ឥណពន្ធ** ចំណូលជាបាត់ថៃ
- ឥណទាន** ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ ជាបាត់ថៃ
- ឥណពន្ធ** សមមូលជាដុល្លារអាមេរិក (សន្ទត់ រូបិយប័ណ្ណគោលជាដុល្លារអាមេរិក)
- ឥណទាន** ចំណូលជាដុល្លារអាមេរិក
- (អាស្រ័យដោយប្រតិបត្តិការនេះស្ថានធនាគារនឹងវាយតំលៃឡើងវិញនៅចំណូលពីការប្តូររូបិយ ប័ណ្ណ ទទួលបានពីការអោយខ្ចីជារូបិយប័ណ្ណរបស់ខ្លួន)

នៅក្នុងប្រព័ន្ធគណនេយ្យកម្មវិធីប័ណ្ណទ្វេភាគ ការប្រាក់បង្កមិនអាចធ្វើការវាយតម្លៃឡើងវិញដោយ
ងាយស្រួលឡើយ នៅពេលណាការប្រាក់បង្កត្រូវទទួលជារូបិយប័ណ្ណ និងចំណូលការប្រាក់ត្រូវបានចុះបញ្ជីតាមអត្រា
ចុះបញ្ជីដូចគ្នា ។ ការវាយតម្លៃឡើងវិញណាក៏មិនមានផលប៉ះពាល់ដល់ចំនួនប្រាក់ចំណូលដែរ ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៥

នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ

ហត្ថលេខា : **ផាន់ ហុរ គឹម វ៉ាដា**

ម៉ូលដ្ឋាន :

- គ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ
- កាលប្បវត្តិ / ឯកសារ

B7-05- 03 CIR

**CIRCULAR
ON
MULTI – CURRENCY ACCOUNTING FOLLOWING IMPLEMENTATION
OF UNIFORM CHART OF ACCOUNTS**

This circular gives guidance on the recommended approach for bank and financial institutions in adopting multi – currency accounting for transactions involving foreign currencies. It includes the procedures for daily revaluation and accounting for gains or losses on revaluation as well as recognition of exchange positions on foreign currency loans and foreign currency accrued interest.

The guidelines should be read in conjunction with the Prakas No. B 7-00-50 on the accounting process for foreign currency transactions dated February 17, 2000.

Multi – Currency Accounting

The uniform chart of accounts (COA) which has been adopted by banks is a multi – currency COA. Each general ledger account has a currency code, namely, the last digit. This system of coding applies to assets, liabilities, income, and expense and off – balance sheet items. Therefore, the book – keeping entries for any banking operation can be made in by debiting and crediting the general ledger accounts by each currency. For instance, an outward remittance in Euros to the debit of a customer’s account can simply be made as follows, if the customer maintains a current account in Euros:

Debit Customer Account in Euros
Credit Nostro Account in Euros
[Ignore commission]

Similarly, a fixed loan in THB can be journalized as:

Debit Fixed Loan in THB
Credit Customer account in THB

There would be no foreign exchange involved. Any exchange risk in Euros or THB, in terms of assets and liabilities is neutralized by booking the asset and liability both as a debit and a credit.

However, if the customer has a USD current account and desires the bank to remit in Euros, the bank would convert the Euros to USD and debit the customer accordingly. This gives rise to an exchange position in Euros vis - a - vis the base currency in USD. The accounting entries are:

Debit Customer Account in USD
Credit Equivalence in Foreign Exchange in USD

Debit Foreign Exchange Position in Euros
Credit Nostro in Euros
[Base currency is USD]

In a multi – currency trial balance, both the USD and the Euros will balance in debits and credits. For presentation and reporting purposes, the conversion of the USD and Euros to Riel will not result in any translation gain or loss or exchange gain or loss.

In our example above, the bank has a foreign exchange position in Euro versus USD. Bank management should set its internal policy on the limit of exchange exposure. The exchange position should be revalued daily or other intervals using market exchange rates and any gains or losses taken to the income statement. Gains and losses on foreign exchange revaluation for banks should not be taken to reserve accounts in the balance sheet.

Dual currency accounting

Many banks currently use dual currency accounting despite the adoption of the COA. There are two scenarios. The first is that a bank does not have an overseas correspondent for the foreign currency that it is remitting. For instance, a bank customer has a USD current account and he instructs his banker to remit in Euros. In this case, the banker merely passes the exchange position to his bank correspondent in USA and instructs him to remit Euro and charging his account in USD. The local bank accepts the exchange rate charged by the US bank and it does not have an exchange position. The disadvantage of this approach is that it is costly for the local bank and its customer.

The second scenario is that the customer maintains his current account in Riel but wishes to remit in USD. In this case, the accounting entries in a dual currency account would be:

Debit Customer in Riels

Credit Nostro in Euros and in Riels (Dual Currency)

[Ignore commissions and assume the base currency is Riel]

The Euros in the nostro account and its equivalent in Riel will fluctuate with the market value of Euro vis – a vis Riel. Banks should revalue the foreign currency against the base currency at least once a month and take the gains or losses to income statement.

Foreign Currency income and expense items

Article 8 of the above Prakas states that the accrued foreign exchange income and expense relating to foreign currency loans and borrowings, securities or off – balance sheet operations shall be revalued at the spot rate and entered in the profit and loss account.

In a multi – currency accounting system as suggested above, this is easily done. Each month, there will be as many profit and loss statements as there are currencies in the bank. To give effect to article 8, banks need only to take up the exchange position of the net income less expense by currency and pass the accounting entries:

Assume, there is a net income, say in THB

Debit Income in THB

Credit Exchange position in THB

Debit Equivalence in USD [Assume the base currency is USD]

Credit Income in USD

[By virtue of this operation, banks will have revalued the foreign exchange income in their foreign currency loans]

In a dual currency accounting system, such accrued interest cannot be easily revalued since both the accrued interest receivable in foreign currency and the interest income were booked at the same booking rates. Any revaluation does not give effect to the amount earned.

Phnom Penh, February 10, 2005

Bank Supervision Department

Signed: Phan Ho & Kim Vada

cc: - All banks and financial institutions
- File

ឆ្នាំ០៤- ២០៧ ប្រក.

ប្រកាស

ស្តីពី

គោលនយោបាយឥណទាន និងវិធានសន្តិសុខអំណាចផ្តល់ឥណទាន

ទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១១៩៩/ ១៣ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៤/២៤៤ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំង **ឯកឧត្តម ជា ចាន់តូ** ជាអគ្គទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- យោងតាមស្មារតីអង្គប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា នៅថ្ងៃទី០៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៥ ។

សំ រ េ ប

ប្រការ ១ .~

រាល់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវអនុវត្តអោយបានស្របតាមគោលនយោបាយឥណទាន ត្រឹមត្រូវនិងប្រុងប្រយ័ត្ន ការប្រតិបត្តិជាទូទៅនិងនីតិវិធីក្នុងការផ្តល់ឥណទានដែលត្រូវតែបានអនុម័តនិងពិនិត្យឡើងវិញដោយត្រឹមត្រូវពីគណៈគ្រប់គ្រងនិង /ឬក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ។

ប្រការ ២ .~

រាល់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបង្កើត :

- ១- គោលនយោបាយនិងនីតិវិធីជាលាយលក្ខណ៍អក្សររស់រវាប់ដាក់ចេញព្យួរគោលនយោបាយឥណទាន និងវិធានសន្តិសុខអំណាចអោយខ្លួនរបស់មន្ត្រីឥណទាន និង /ឬគណៈកម្មការ

ឥណទាននិងក្រុមប្រឹក្សាភិបាល

ហើយគោលនយោបាយនិងនីតិវិធីទាំងនោះត្រូវតែបានបញ្ជូនទៅបុគ្គលិកដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពផ្តល់ឥណទាន ។

- 2- សំណុំឯកសារឥណទានរបស់អ្នកសុំខ្លួនទាំងអស់ត្រូវតែមានព័ត៌មានថ្មីៗគ្រប់គ្រាន់ និងអាចជឿទុកចិត្តបាន ដូចមានក្នុងឧបសម្ព័ន្ធភ្ជាប់ជាមួយនេះ ។

ប្រការ ៣ .~

គោលនយោបាយឥណទាន នីតិវិធីនិងសិទ្ធិអំណាចអោយខ្លួនត្រូវមាន ការវិភាគឥណទាន ដំណើរការអនុម័តឥណទាន នីតិវិធីពិនិត្យឥណទានឡើងវិញតាមគ្រា កំរិតកំណត់អនុម័តឥណទានរបស់មន្ត្រី និង /ឬ គណៈកម្មការឥណទាន វត្តធានានិងព័ត៌មានចាំបាច់ផ្សេងៗទៀត ។

ប្រការ ៤ .~

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា គ្រប់នាយកដ្ឋាន អង្គភាពគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្រោមឱវាទ និងក្រោមអាណាព្យាបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ។

ប្រការ ៥ .~

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៥

ទេសាភិបាល

ហត្ថលេខានិងត្រា : **ជាំ ចាន់តុ**

អនុទទួល

- ដូចប្រការ ៤ "ដើម្បីអនុវត្ត"
- កាលប្បវត្តិ
- ឯកសារ

បង្គាប់

- គ្រប់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី "ដើម្បីជ្រាបជាព័ត៌មាន"
- នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី "ដើម្បីចុះក្នុងរាជកិច្ច"

ឧបសម្ព័ន្ធ៖

ប្រកាសលេខ ៨៧.០៥-០៤៥ ប្រក.

ចុះថ្ងៃទី១០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៥

ព័ត៌មានដែលត្រូវរក្សាទុកក្នុងសំណុំឯកសារឥណទាន

I- ព័ត៌មានអំពីអ្នកសុំខ្ចី

- ក- រូបវន្តបុគ្គល៖ អាស័យដ្ឋាន អាស័យដ្ឋានទំនាក់ទំនង មុខរបរ និយោជិក បៀវត្ស និង ឬចំណូល ស្ថានភាព ហិរញ្ញវត្ថុ និង ឬមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធ និងព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ។
- ខ- នីតិបុគ្គល៖ លក្ខន្តិកៈក្រុមហ៊ុនឯកកម្មសិទ្ធ ឬសហកម្មសិទ្ធ ប្រវត្តិនិងសារវត្ថាអាជីវកម្ម រចនាសម្ព័ន្ធចាត់តាំង ក្រុមហ៊ុន គណៈគ្រប់គ្រងនាយក ភាគទុនិក ម្ចាស់កម្មសិទ្ធ សហកម្មសិទ្ធ ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងលទ្ធផល និងព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ។

II- ព័ត៌មានអំពីការផ្តល់ឥណទាន

- ក- ពិពណ៌នាពីប្រភេទឥណទាន (ឥណទានវិញ្ញាបន្ន ឥណទានបង្វិលជុំ ឥណទានសងរំលោះ ចំនួនប្រាក់ ប្រភេទរូបិយប័ណ្ណ)
- ខ- គោលបំណងឥណទាន
- គ- លក្ខខណ្ឌឥណទាន៖ កំរិតកំណត់ អត្រាការប្រាក់ តារាងពេលវេលាសងប្រាក់ រយៈពេល កាលកំណត់ និងកាលបរិច្ឆេទផុតកំណត់
- ឃ- វត្ថុធានា៖ លេខប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិវត្ថុធានា ទីតាំង ប្រភេទ ចំនួនប្រាក់ដែលបានវាយតម្លៃ កាលបរិច្ឆេទ និង ទីកន្លែង វាយតម្លៃ ឈ្មោះអ្នកវាយតម្លៃ
- ង- អ្នកធានា៖ ឈ្មោះ ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុនិងមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធ

III- ព័ត៌មានសំរាប់វាយតម្លៃពារក្រសួងឥណទាន

(ព័ត៌មានមួយចំនួនអាចមិនអនុវត្តចំពោះអ្នកសុំខ្ចីដែលជារូបវន្តបុគ្គល)

- ក- ការវាយតម្លៃនិងអនុសាសន៍របស់មន្ត្រីគ្រប់គ្រងគណនីឥណទាន និងនាយកចាត់ការ
- ខ- ការអនុម័ត និងមូលដ្ឋាននៃការអនុម័តដោយគណៈគ្រប់គ្រង ឬគណៈកម្មការឥណទាន
- គ- ការវិភាគគុណភាពផ្អែកលើ :
 - i- ព័ត៌មានរបស់អ្នកសុំខ្ចី
 - ii- សារវត្ថាស្តីពីទំនាក់ទំនងជាមួយអតិថិជន
 - iii- សារវត្ថាស្តីពីទំនាក់ទំនងប្រតិបត្តិការនៃក្រុមពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតរបស់អ្នកសុំខ្ចីជាមួយធនាគារ

iv- ព័ត៌មានអំពីអ្នកសុំខ្លីដែលទទួលបានពីគ្រឹះស្ថាននិងប្រភពផ្សេងៗ រួមមានការិយាល័យទំនាក់ទំនងរបស់
ធនាគារ

- ការវិភាគហានិភ័យក្នុងវិស័យ និងអាជីវកម្មនៃការផ្តល់ឥណទាន
- ការប្រមូលផ្តុំឥណទានទៅលើអតិថិជនតែមួយ (បើសមស្រប)

ឃ- ការវិភាគបរិមាណផ្អែកលើ :

i- ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងការអនុវត្ត (គ្រាមុន គ្រាបច្ចុប្បន្ន និងតាមគំរោង)

ii- ផែនការអាជីវកម្ម ប្រភព និងការព្យាករណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់សំរាប់បំពេញតម្រូវការសងប្រាក់

ង- ប្រភពដើមទុន

ច- កិច្ចសន្យាផ្សេងៗ

ឆ- ការវាយតម្លៃនិងតម្លៃវត្ថុធានា

IV- ព័ត៌មានសំរាប់ពិនិត្យឥណទានឡើងវិញតាមគ្រា

(ព័ត៌មានមួយចំនួនអាចមិនអនុវត្តចំពោះអ្នកសុំខ្លីដែលជារូបវន្តបុគ្គល)

ក- ការវាយតម្លៃនិងអនុសាសន៍របស់មន្ត្រីពិនិត្យឥណទានឡើងវិញរួមមាន :

i- ចំណាត់ថ្នាក់និងកំរិតឥណទានដែលបានយល់ព្រម

ii- សិទ្ធិធានធនសំរាប់លក្ខខណ្ឌខាសតបង់

iii- ការប្រាក់ដែលព្យួរទុក

ខ- ការអនុម័តនិងមូលដ្ឋាននៃការអនុម័តសំរាប់ការផ្តល់ឥណទានជាថ្មី ការកែតម្រូវខ្លឹមសារនិងលក្ខខណ្ឌ និងការ
ផ្លាស់ប្តូរចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន ។

គ- ព័ត៌មានដែលអាចទទួលបានចុងក្រោយស្តីពី :

i- ឥណទានកំពុងប្រើប្រាស់រួមមាន ទ្រព្យអកម្មយថាហេតុ កិច្ចសន្យានិងប្រតិបត្តិការក្រៅតារាងតុល្យការ
ដទៃទៀត

ii- ដំណើរការនិងការផ្តល់សេវាកម្មគណនី

iii- ឯកសារទំនាក់ទំនង និងរបាយការណ៍លទ្ធផលនៃការប្រជុំ (call report) ជាមួយអ្នកសុំខ្លី និងការពិនិត្យ
ដល់ទឹកនៃឯកសារ

iv- ការវិភាគជាប្រចាំតាមគុណភាពផ្អែកលើព័ត៌មានថ្មីៗបំផុត រួមមានការផ្តល់យោបល់ពីសវនករផ្ទៃក្នុង និង
ពីខាងក្រៅដែលអាចទទួលបានអំពីអ្នកសុំខ្លី

ឃ- ការវិភាគចរន្តតាមបែបបរិមាណផ្អែកលើព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុ ការវាយតម្លៃ និងការកំរិតតម្លៃថ្មីៗបំផុត

ង- ព័ត៌មានស្តីពីដំណើរការគណនីរបស់ក្រុមដទៃទៀតដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយអ្នកសុំខ្លី

ច- វិភាគហានិភ័យក្នុងវិស័យនិងអាជីវកម្មនៃការផ្តល់ឥណទាន

PRAKAS
ON
LON POLICIES, PROCEDURE AND LENDING AUTHORITY

The Governor of the National Bank of Cambodia

- With reference to the Constitution of the Kingdom of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/0196/27 of January 26. 1996 promulgating the Law on the organization and conduct of the National Bank of Cambodia;
- With reference to the Royal Kram NS/RKM/1199/13 of November 18. 1999 promulgating the Law on Banking and Financial Institutions;
- With reference to the Royal Decree NS/ RKT/0904/244 of September 7, 2004 on the appointment of His Excellency Chea Chanto as Governor of the National Bank of Cambodia;
- With reference to the Prakas No B7-00-38 relating to liquidity for banks and financial institutions;
- With reference to the Prakas No B7-02-187 on amendment of Prakas No B 700-38 relating to liquidity for banks and financial institutions;
- Pursuant to the agreement reached at the meeting of the senior officials of the National Bank of Cambodia on 28 December 2004.

DECIDES

Article 1:

Every bank or financial institutions shall conform to sound and prudent credit policies, practices and procedures in the granting of credit which shall be duty approved and reviewed by management and/or board of directors.

Article 2:

Every bank or financial institution shall establish:

- i. written policies and procedures setting out its loan policies, procedures and limits of lending authority of its officers and/or credit committee and board of directors and that these be communicated to all personnel involved in the credit granted activities.
- ii. credit file on all its borrowers which shall contain adequate and timely information and reliable as per appendix.

Article 3:

Loan policies, procedures and lending authority shall include, the requirement for credit analysis, approval process , periodic credit review procedures documentation and other necessary information.

Article 4:

The General Direction, the General Secretariat, the General Cashier, the General Inspection, all Departments of the National Bank of Cambodia, and all Banking and Financial Institutions under the NBC's supervisory authority shall strictly implement this Prakas.

Article 3:

This Prakas shall have effect from the signing date

Phnom Penh, 29 December 2004

The Governor

Signed and sealed: Chea Chanto

cc: - The Members of the Board of Directors
- CM "for information"
- Administration Department of CM
"for publication in the National Gazette"

INFORMATION TO BE MAINTAINED IN CREDIT FILE

(I) INFORMATION ON BORROWER

- (a) Natural Persons ÷ Address, Contact address, Occupation, Employer, Salary / Income, Financial position / net worth and any other relevant information.
- (b) Legal Persons ÷ constitution (proprietorship, partnership) business background and history, organization structure, management team / director, shareholders / proprietor / partner, financial position and performance, and any other relevant information.

(II) INFORMATION ON CREDIT FACILITY

- (a) Description of facility type (Overdraft, Revolving, Instalment, amount, currency)
- (b) Purpose of facility
- (c) Terms of facility ÷ limits, interest rates, repayment schedules, tenor/ term, expire dates
- (d) Collateral Title deed number of collateral, location, types, valuation amount, valuation date and where applicable, name of appraiser
- (e) Guarantors names, financial position and net worth

(III) INFORMATION FOR APPRAISAL OF CREDIT APPLICATION

(Certain information would not be applicable for borrowers who are natural persons)

- (a) Assessment and recommendation of account officer/manager
- (b) Approval and basis of approval by management/credit committee
- (c) Qualitative analyses bases on :
 - (i) Borrower information
 - (ii) history of relationship with customer
 - (iii) information on the banking relationship of other related groups of the borrower with the bank
 - (iv) information obtained on the borrower from other institutions and sources, including related offices of the bank
 - (v) Analysis of industry and business risk
 - (vi) Single customer concentration (if appropriate)
- (d) Quantitative analyses based on:
 - (i) financial position and performance (previous, current and projected)
 - (ii) business plan, source and cash flow forecast for meeting repayment requirements.
- (e) Capital resources
- (f) Other commitments
- (g) Collateral appraisal and value

(IV) INFORMATION FOR PERIODIC CREDIT REVIEW

(Certain information would not be applicable for borrowers who are natural persons)

- (a) Assessment and recommendations of credit review officer, including:
 - (i) credit grading/rating accorded
 - (ii) provision for losses
 - (iii) interest in suspense

- (b) Approval and basis of approval for renewals; revision in terms and conditions; and changes in credit grading
- (c) Latest available information on:
 - (i) Outstanding facilities utilized, including contingent liabilities, commitment and other off-balance sheet transactions
 - (ii) conduct and servicing of account
 - (iii) correspondences and call report from meetings with borrowers and site visits
 - (iv) current qualitative analyses based on latest updated information including review comments from internal and external auditors where available on borrower,
- (d) Current quantitative analyses based on latest updated financial information, appraisals and valuations
- (e) Information on the account conduct of other related groups of the borrower
- (f) Analysis of industry and business risk

សវនករណែនាំ

ស្តីពី

ការជ្រើសរើសស្ថានភាពនិងករណី សំរាប់ធ្វើសវនកម្មប្រចាំឆ្នាំ

របស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ

- យោងច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលប្រកាសអោយប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/ រកម / ០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦
- យោងប្រកាសស្តីពីការផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤
- ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការត្រួតពិនិត្យលើឯកសារ និងបង្ហាញពីតម្លាភាពរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

កំណត់

- ១- គ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវជ្រើសរើសស្ថានភាពនិងករណី ដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដើម្បីធ្វើសវនកម្មលើ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួន ។
 - ២- គ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវផ្តល់ឈ្មោះស្ថានភាពនិងករណី មកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា អោយបានមុនថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ នៃឆ្នាំប្រតិទិននីមួយៗ ។
 - ៣- គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាពនិងករណី សំរាប់ធ្វើសវនកម្មប្រចាំឆ្នាំជារៀងរាល់៣ឆ្នាំម្តង ។
 - ៤- ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាមានសិទ្ធិបដិសេធស្ថានភាពនិងករណី ដែលគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុបានជ្រើសរើស ដោយពុំចាំបាច់ផ្តល់ហេតុផលឡើយ ។
- សវនករណែនាំនេះ មានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ ។

អគ្គនាយក

ហត្ថលេខានិងត្រា : **តាល់ ណែអ៊ុម**

ចំលងជូន :

- គ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- គ្រប់ស្នងការគណនីឯករាជ្យ " ដើម្បីអនុវត្ត "
- កាលប្បវត្តិ / ឯសសារ

Phnom Penh June 15, 2005

CIRCULAR
ON
THE SELECTIONS OF INDEPENDENT AUDITORS
BY BANKS AND FINANCIAL INSTITUTIONS

- With reference to the royal Kram NS/RKM/1199/13 of November 18, 1999 promulgating the Law on Banking and Financial Institutions
 - With reference to the Prakas on annual Audit of Financial statement of Banks and Financial Institutions dated 29 December 2004
 - In response to off site supervision and to show the transparency of financial statement of banks and financial institutions.
- 1- All banks and financial institutions must select an independent auditor authorized by the National Bank of Cambodia to audit their annual financial report.
 - 2- All banks and financial institutions must notify the name of the selected independent auditors to the National Bank of Cambodia before December 31st of each calendar year.
 - 3- Banks and financial institutions must change their independent auditors every three year.**
 - 4- The National Bank of Cambodia reserves the right to reject the independent auditors advised by banks and financial institutions with no reasons.

This circular shall have effect from the signing date.

THE DIRECTOR GENERAL
Signed and Sealed: **TAL NAY IM**

CC : All banks and financial institutions
File